

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.010K

Külföldi hírek

budapest, 1983. december 17.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

rövid hírek

román nemzetgyűlés

bukarest, 1983. december 17. /mti/ - bukarestben a nagy nemzetgyűlés pénteken megszavazta az 1984. szeptemberéig terjedő időszakra szóló ugynevezett önellátási és öngazgatási programot, amely a lakosság ellátását hivatott szabályozni. a nemzetgyűlés pénteken törvényerőre emelte a legutóbbi időszak dekrétumait, majd lezártnak nyilvánították az ülésesszakot.

fazekas - popov

bukarest, 1983. december 17. /mti/ - fazekas lajos, az rkp kb pvb tagja, miniszterelnök-helyettes pénteken fogadta f. v. popovot, az oszszszk községgazdálkodási és lakásügyi miniszterét, s az általa vezetett küldöttséget, amely tapasztalatcserén tartózkodik romániában.

zail szingh

prága, 1983. december 17. /mti/ - a hivatalos látogatáson csehszlovákiában tartózkodó zail szingh indiai államelnök pénteken pozsonyba utazott. a szlovák főváros repülőterén peter colotka, a cskp kb elnökségének tagja, a szlovák kormány elnöke fogadta a magas rangú vendéget.

fi

színháztűz

prága, 1983. december 17. /mti/ - pénteken, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki a ceske budejovice-i dél-csehországi színházban, amelynek a városi szakszervezeti kulturház ad otthont. a színpad, a zenekari árok és a műszaki berendezések színpad mögötti része, valamint a nézőtér a lángok martalékává vált. az anyagi kár jelentős, a tüzeset okának kiderítésére szakértők bevonásával megkezdték a vizsgálatot.

politikai konzultáció

moszkva, 1983. december 17. /taszsz/ - szovjet-dél-jemeni politikai konzultációt tartottak december 14-15-én moszkvában. a konzultáción karen brutyenc, az szkp kb nemzetközi osztályának helyettes vezetője, nyikita rizsov, szovjet külügyminiszter-helyettes, valamint mahmud ahmed an-nagasi, a jemeni szocialista párt kb tagja, a párt kb nemzetközi kérdésekkel foglalkozó titkár-helyettese, és m.a. imaja dél-jemeni külügyminiszter-helyettes vett részt. a találkozón a két párt közötti kapcsolatokról és nemzetközi problémákról folytattak véleménycserét.

wa gr kzs hf pi

06.48 171283 2045

-. -

sk0002 4 230 mtik1004

égiek és légiék

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. december 17. /mti/ - az izraeli légiforgalmi vállalat megint meghajolt az ortodox rabbinátus akarata előtt, és visszarepült néhány évezredet. az el al társaság szóvivője bejelentette, hogy gépei a jövőben nem veszik igénybe azokat a légifolyosókat, amelyek jeruzsálem /jordániától elcsatolt/ óvárosa fölött vezetnek. az ok: az óvárosban ősi zsinagóga állt, amelynek területére a vallási előírások szerint zsidó hívő nem teheti a lábát, s ennél fogva el sem repülhet fölötte.

a rabbinátus döntése csak egy fejezet a sugárhajtású szárnyakon repülő modern vállalat és a hagyományokhoz görcsösen ragaszkodó vallási vezetés kapcsolatainak viszontagságos történetében. tavaly a rabbinátusnak belpolitikai okok miatt engedő kormány rászorította a vállalatot, hogy törölje minden szombati járatát, mivel az utazást a vallási törvények a szombati napokon tiltják. az el al vesztesége

fi

emiatt dollármilliókra rugott. a vallási vezetők előzőleg azzal zsarolták a vállalatot, hogy ha akarataknak nem tesz eleget, akkor az el al gépein felszolgált ételeket a vallási előírások szerint tisztátalannak fogja minősíteni. az el al-t az ortodox vallásuk teljes bojkottja, és a kieső szombati bevételeknél még nagyobb veszteség fenyegette.

a vallási vezetés nem azonosítja magát az ultra-ortodox körökkel, de ezek fellépése társadalmi feszültség forrása. a hangoskodó jeruzsálemi tulbuzgók októberben megverték a liberális nézeteiről ismert teddy kollek polgármestert, amiért nem alakítja át jeruzsálem egész rendszerét az ultrák kívánsága szerint. garázda csoportok megakadályozták, hogy egy vallási központhoz közel labdarugó stadiont emeljenek. zavargások voltak egy régészeti ásatás területén, mivel az ultrák úgy vélik, hogy az expedíció megszentelteleníti az ókori sírokat. egy főútvonalon immár öt esztendeje követel hajigálják az elhaladó autókat szombatonként, mert vezetőik a vallási előírásokat sértik. a tulbuzgók, akik maguk is sok egymással vetélkedő csoportra oszlanak, jeruzsálem háromszázévezres zsidó lakosságának mindössze tizenhat százalékát teszik ki. az izraeli kormánynak az ultraortodox körök és a vallási vezetés iránt tanúsított engedékenysége mögött az agudat izrael vallási párt áll, a gyakorta marakodó likud-koalíció egyik partnere, amely fokozatosan próbálja visszaszorítani a világi tendenciákat.

pk/im pi

06.56 171283 2428

-. -

sk0003 4 230 mtik1005

arafat - távozás

athén, 1983. december 17. /mti-dpa/ - az öt görög hajó elindulásával tripoli felé, szombaton megkezdődtek az utolsó előkészületek jasszer arafatnak, a pfsz vb elnökének és 4 000 hívének elszállítására az észak-libanoni kikötővárosból. szombat reggel utolsósóként az „odysseus elytis”, személyszállító hajó futott ki a pireuszi kikötőből.

az öt görög hajóhoz csatlakozik egy olasz hajó is a nemzetközi vörös kereszt zászlaja alatt, hogy tripoliban 100 palesztin sebesült harcost vegyen fedélzetére.

fi

arafatot és híveit az el fatah fegyveres lázadói szíriai támogatással hetekig tartották ostromzár alatt tripoliban és környékén. arafat súlyos harcok után november 25-én egyezett bele, hogy fegyvertársaival elhagyja az észak-libanoni várost.

a megbizatást ensz-zászlók alatt teljesítő görög hajók az athéni kormánytól azután kaptak engedélyt az indulásra, hogy a görög kabinet állítólag „megfelelő biztosítékokat”, kapott: izrael nem támadja meg az arafatokat szállító hajókat, az izraeli kabinet hivatalosan azonban mindeddig nem erősítette meg az ilyen biztosítékok meglétét. a kormány szóvivője péntek este is mindössze annyit mondott, hogy az ilyen kérdésre adott izraeli válasz „sem nem pozitív, sem nem negatív,,.

mose arensz izraeli hadügyminiszter ugyanakkor pénteken felszólította arafatot is híveit, tegyék le a fegyvert és mondjanak le a „terrorizmusról,, , azaz az izrael ellen viselt fegyveres harcokról. a jeruzsálemi rádió jelentése szerint ez a feltétele annak, hogy a kormány változtasson az evakuálással kapcsolatos izraeli politikán. korábban viszont nem hivatalosan kijelentették: izrael „nem gondol arra,, , hogy ensz-zászlók alatt haladó görög hajókat támadjon meg.

az elmúlt héten az észak-libanoni partok mentén cirkáló izraeli hadihajók háromszor vették tűz alá arafat harcostársainak állásait. péntek délután és szombat reggel a libanoni kikötővárosban viszonylagos nyugalom volt.

ml pi

07.00 171283 1980

-.-

sk0004 4 300 mtik1006

mcfarlane /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. december 17. /mti/ - „nem nőtt a válság valószínűsége,, a világban az amerikai republikánus kormány három évében - állítja robert mcfarlane nemzetbiztonsági főtanácsadó. a nemzetközi helyzetről adott értékelése tovább „finomította,, a reagan-kormány önigazolási politikáját, amelyet az amerikai rakéták Európába telepítése nyomán kezdett kidolgozni.

Fi

mcfarlane pénteken évváró nemzetközi sajtóértekezleten lépett a nyilvánosság elé. a kelet-nyugati kapcsolatok súlyos problémái és a leszerelési folyamat nyilvánvaló stagnálása dacára kifejtette, hogy az amerikai fegyverkezési erőfeszítéseknek köszönhetően az elmúlt években „a világ biztonságosabbá vált,, mint a megelőző időszakban volt.

a nemzetbiztonsági főtanácsadó fontosabbnak tartja a stratégiai erőviszonyok alakulását a világhelyzet szempontjából, mint a kapcsolatok légkörét, s abból indul ki, hogy a koncentrált amerikai erőfeszítések az egyesült államok javára fordították az általános erőviszonyokat, egyszersmind a szovjetunió és a szocializmus visszaszorulását idézték elő.

mcfarlane nem ismerte el nyíltan, hogy az amerikai kormány számára csökkent a kelet-nyugati párbeszéd jelentősége, pedig a fenti helyzetértékelésből ez következik. „a dialógus rekonstrukciójára,, szólította fel a szovjetuniót 1984-ben, bár egyetlen témát sem nevezett meg, amelyben ez lehetséges. reagan elnök „a legutóbbi szovjet lépések értékelése nyomán,, és a szövetségesek kérésének helyt adva küldi stockholmba, az európai konferenciára januárban shultz külügyminisztert, aki „szívesen találkozna,, szovjet kollégájával. /folyt./

br/dj pi

07.11 171283 1707

-.-

sk0005 4 300 mtik1007

mcfarlane /2.rész/

mcfarlane „tévesnek,, minősítette azt a várakozást, hogy egy csúcstalálkozó bármit is megoldhat a megoldatlan kétoldalú problémákból. „érzékeny haladásnak kell bekövetkeznie több olyan területen, amelyek megosztanak bennünket,, - mondta, s arra célzott, hogy reagan most már az emberi jogoktól kezdve a fegyverzetkorlátozásig, minden területen újabb szovjet engedményeket vár.

a nemzetbiztonsági főtanácsadó ezuttal „kivételes intelligenciájú,, személyeknek nevezte a szovjet vezetőket, akikről „senki sem hiszi, hogy háborút akarnak,,. washington azonban azt várja tőlük, hogy „racionálisan és érzékenyen,, reagáljanak az egyesült államok kormánya által elért állítólagos sikerekre, arra, hogy amerika „többé nincs a hanyatlás szakaszában,, mint reaganék szerint a hetvenes években volt.

Fi

az amerikai sikerek felsorolását mcFarlane a fegyverkezés felgyorsításának ismert tényeivel kezdte, de nagy súlyt helyezett arra is, hogy bizonyítsa: washingtonnak sikerült helyreállítani a nato-szövetségen belüli egységet. ez megintcsak elsősorban a fehér ház szovjetellenes erőpolitikai intézkedéseinek támogatásában nyilvánul meg, s abban, hogy a szövetségesek elismerték: nem lehetnek ,,gazdasági függésben,, a szovjetuniótól.

„sikernek,, számít a fehér ház szemében az, hogy két hónappal a grenadai invázió után már nincsenek ,,harcoló alakulatok,, a kis szigetországban. elégedettnek akar mutatkozni a fehér ház a libanoni ,,békefenntartó,, akció köztudottan siralmas eredményeivel is. mcFarlane szerint reagan ,,megújította elkötelezettségét,, ebben a térségben, s változatlan energiával törekszik majd ottani terveinek megvalósítására. az amerikai hadműveletek célja annak bebizonyítása, hogy ,,amerikaiakat sehol a világon nem lehet büntetlenül megtámadni,,.

ami az amerikaiak sokak számára érthetetlen katonai jelenlétét és az ettől nem függetleníthető amerika-ellenes terrorcselekményeket illeti, ezek nem befolyásolják az egyesült államok kormányának gondolkodását. a fehér ház ,,aggódik,, minthogy növekedett az amerika-ellenesség, de ,,emíatt nem változtat céljain,,.

br/dj pi

07.25 171283 2156

-.-

sk0006 4 300 mtik1008

japán választások-előzetes /1.rész/

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. december 17. /mti/ - japánban vasárnap tartják az ország történetében harminchetedik, a második világháború óta tizenhatodik általános választásokat. a tervezettnél hat hónappal korábban, miután nakaszone jaszuhiro miniszterelnök a tanaka-botrány miatt november végén a parlament alsóházának felosztatására kényszerült. a vasárnapi szavazás során az alsóház, azaz a képviselőház 511 parlamenti tisztségviselőjét választják meg.

a tizenöt napos választási kampány középpontjában a politikai erkölccsel, a gazdasággal, valamint az ország kül- és katonapolitikájával összefüggő kérdések álltak. természetesen mást hangsúlyozott a japánban 1955 óta megszakítás nélkül kormányzó

Fi

konzervatív liberális demokrata párt, és mást az ellenzék. az ellenzéki pártok élesen elítélték a kormányzásban mind jobban elharapódzó korrupciót, amit szemléletesen bizonyított a változatlan politikai befolyással rendelkező volt miniszterelnök, tanaka kakuei elítélése. tanaka ennek ellenére nem volt hajlandó lemondani képviselői mandátumáról, s ez vezetett a választások idő előtti kiírásához. felróták továbbá, hogy a kormány keveset tett a gazdaság fellendítésére, s a nyugati szövetségesekkel támadt kereskedelmi viszály csillapítására. elsősorban a japán szocialista párt és a japán kommunista párt rendkívül hevesen bírálta a nakaszone-kabinet diplomáciáját és katonapolitikáját, amely - mint rámutattak - egyre szervezettebben illeszkedik az egyesült államok szovjetellenes stratégiájába, s ilyen módon vészterhes következményekkel járhat japánra nézve. a fokozódó fegyverkezéssel a jszp a fegyverek nélküli semlegesség, a jkp a kizárólagos önvédelmen alapuló semlegesség alternatíváját állította szembe. /folyt./

pl/dj pi

07.41 171283 1821

-.-

sk0007 4 300 mtik1009

japán választások-előzetes /2.rész/

az ldp, s személy szerint nakaszone miniszterelnök, a párt vezetője mindenekelőtt azt hangoztatta, hogy a kormány tovább mélyítette az egyesült államokkal, s általánosságban a nyugattal való szövetségét, s ezáltal emelte az ország nemzetközi tekintélyét. nakaszone jaszuhiro érvelése szerint a fokozottabb politikai és katonai szerepvállalással tokió elősegítette a nyugat, s saját biztonságának erősítését, és - ugymond - a béke biztosítását. a miniszterelnök hangsúlyozta azt is, hogy japán ázsiaiban is ,,megbízható partner,, s ezzel összefüggésben szöuli, pekingi, valamint az asean-országokban tett látogatására utalt. gazdasági téren adócsökkentést, s pénzügyi rehabilitációt ígért, kilátásba helyezte az oktatás reformját, a korrupcióról ugyanakkor ,,megfeledezett,,.

a közvéleménykutatások konzervatív győzelmet ígérnek, de semmiképp nem olyan nagy arányú, mint a legutóbbi, 1980 júniusában tartott általános választásokon. akkor ugyanis az ldp az 511-ből 286 mandátumot szerzett. ezzel szemben az alsóház mostani felosztatása előtt a japán szocialista párt 101, a komep párt 34, a demokratikus szocialista párt 31, a japán kommunista párt 29, az új liberális klub 10 és a szociáldemokrata szövetség 3 mandátummal rendelkezett.

Fi

a többi hely független képviselő, vagy betöltetlen volt. a választások tétje ilyen módon megfigyelők szerint az, hogy mennyivel csökken a kormánypárt alsóházi többsége. ennek függvénye ugyanis nakaszona miniszterelnöki és pártelnöki jövője, s nem kis mértékben a jövőbeni japán politika alakulása.

pl/dj pi

07.46 171283 1604

-.-

sk0008 4 300 mtik1010

mitterrand jugoszláviában

kopreda dezső, az mti tudósítója jelenti:

belgrád, 1983. december 17. /mti/ - a francia köztársasági elnök háromnapos hivatalos jugoszláviai látogatása szombaton Ljubljánában ér véget, ahova a reggeli órákban érkezett vonaton belgrádból.

a jugoszláv-francia csúcstalálkozót, a belgrádban folytatott tárgyalásokat mind mika spiljak jugoszláv államelnök, mind mitterrand pozitívan értékelte. péntek este a belgrádi száva-központban tartott együttes sajtóértekezletükön kijelentették, hogy számos területen jó lehetőségek vannak a két ország közötti együttműködés továbbfejlesztésének. a nemzetközi helyzet megítélésében a francia és a jugoszláv álláspont közel áll egymáshoz, az úgynevezett észak-dél viszonyt illetően pedig csaknem teljesen megegyezik - mondotta a sajtóértekezleten spiljak. mindkét fél állást foglal a nemzetközi feszültség enyhítésének, a párbeszéd folytatásának szükségessége mellett és a vitás kérdések megoldásában a tárgyalásokat látja az egyedül lehetséges utnak.

az elhangzott kérdésekre adott válaszában mitterrand rendkívül sürgősnek nevezte a szovjet-amerikai tárgyalások felújítását, hogy elérhető legyen az erőegyensúly lehető legalacsonyabb szinten történő kialakítása. mitterrand egy másik kérdés kapcsán kitért franciaország libanoni katonai jelenlétére és azt „történelmi kötelezettségekből fakadó nemes misszióknak”, minősítette. azt hangoztatta, hogy a francia katonák nem azért érkeztek libanonba, hogy valamelyik szembenálló felet a másik ellenében segítsék és

F

jelenlétük már eddig is sok emberi életet mentett meg. mind mitterrand, mind spiljak kijelentette, hogy a jelenlegi feszült nemzetközi helyzetben nagy jelentősége lehet a stockholmi európai bizalom erősítési és leszerelési értekezletnek.

kd/dj pi

07.52 171283 1807

-.-

sk0009 4 230 mtik1011

argentina - katonák ellen

buenos aires, 1983. december 17. /mti-dpa/afp/ - az argentin parlament képviselőháza péntek este 208 szavazattal mindössze kettő ellenében eltörölte azt a törvényt, amely a katonaságnak és a biztonsági szerveknek büntetlenséget garantált arra az esetre, ha a „terrorizmus üldözése közben”, megsértik az emberi jogokat. az eset érdekessége, hogy a büntetlenségi törvényt néhány héttel azelőtt hozta a legutóbbi argentin junta, hogy átadta a hatalmat a demokratikusan megválasztott polgári kormánynak. a semmitő határozatot még a parlament másik házának is jóvá kell hagyni.

raul alfonsin elnök, aki egy héttel ezelőtt vette át hivatalát, rendkívüli ülésre hívta össze a parlamentet. ezen törvényeket fogadják el a polgári demokratikus intézmények helyreállításáról, a szakszervezetek szabadságának garantálásáról, a kínzásokban, az emberek meghurcolásában vétkes katonatisztek megbüntetéséről. az egyik ilyen törvény értelmében várhatólag kilenc volt junta-tábornok áll bíróság elé az emberi jogok kiáltó megsértése miatt. alfonsin elnök csütörtökön bizottságot hozott létre a junta által eltüntetett személyek sorsának tisztázására. egyes források szerint a katonai uralom első négy évében 30 000 másként gondolkodó embert hurcoltak el és tüntettek el nyomtalanul.

isabel perón asszony, akit a katonatisztek 1976-ban távolítottak el elnöki tisztéből, előkészületeket tesz a perónista párt gyökeres átalakítására. hírek szerint arra készülődik, hogy a vezetőségből eltávolítsa a jobboldali elemeket és azokat, akik a junta uralmának alatt titokban együttműködtek a tábornokokkal. a perónistákat tömörítő justicialista párt a legutóbbi választásokon állítólag azért szenvedett vereséget az alfonsin vezette polgári radikális párttól, mert a vezetés már korábban korrumpált és jobboldali személyek kezébe csuszott át.

F

a volt-elnök asszony, aki madridi száműzetéséből az esketésre érkezett vissza buenos airesbe, szombaton visszautazott a spanyol fővárosba, ahonnan néhány héten belül visszatér - a jelek szerint immár véglegesen.

ml pi

07.59 171283 2100

-.-

sk0010 4 230 mtik1012

angola - bt - ensz

new york, 1983. december 17. /mti-taszsz/reuter/ap/afp/ - angola állandó ensz-képviselője pénteken a biztonsági tanácsban élesen elítélte az angolai területen végrehajtott dél-afrikai agressziós cselekedeteket.

az ensz biztonsági tanácsa az angolai kormány kérésére ült össze, hogy megvizsgálja a dél-afrikai csapatok által megszállt angolai területeken kialakult helyzetet. ezt megelőzően a dél-afrikai köztársaság külügyminisztere levelet küldött az ensz főtitkárnak. ebben a pretoriai kormány csapatsétválasztást javasolt a namibiai-angolai határtérségben. a javaslat szerint a csapatsétválasztás a dél-afrikai és az angolai csapatokon kívül az angolában állomásozó kubai egységeket és a namibiai függetlenségért harcoló swapo fegyvereseit is érintené.

a pretoriai indítványt az angolai képviselő és a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ állandó ensz-megfigyelője egyaránt elfogadhatatlannak minősítette. elisio de figueiredo, angola állandó ensz-képviselője a bt vitájában figyelmeztetett: hazája déli területein háború folyik az angolai csapatok és a megszállók között, a dél-afrikai rendszer továbbra is durván megsérti az ország területi épségét, nemzeti szuverenitását. Luanda képviselője felszólította a biztonsági tanácsot, hogy követelje a dél-afrikai csapatok azonnali kivonását az angolai területekről.

x x x

new york, 1983. december 17. /taszsz/ - az ensz közgyűlésének 38. ülésén a küldöttek döntő többséggel olyan határozatokat fogadtak el, amelyek elítélik az emberi jogok chilében, salvadorban és guatemalában történő durva megsértését.

Fi

a határozatok elfogadása ellen az egyesült államok és a latin-amerikai reakciós rezsimiek képviselői szavaztak.

hg pi

08.35 171283 1753

-.-

sk0011 4 300 mtik1013

a kínai vegyipari miniszterhelyettes önkritikája

peking, 1983. december 17. /mti/ - csia csing-li, a kínai vegyipari miniszter egyik helyettese levélben ismerte el, hogy a köztárgy herdálása miatt őt ért vádak helytállóak, jelentette szombaton a china daily című kínai lap. a zsenmin zsipao, a kínai kommunista párt központi lapja először név nélkül bírálta a miniszterhelyettest „féktelen evészet miatt, s azért, mert többet fogadott el, mint amennyi megilleti,„.

csia csing-li a laphoz intézett levelében elismerte, hogy egy áprilisi vegyipari konferencián az állami pénzügyi rendelkezéseket áthágva dotálták a résztvevők étkeztetését, mi több, a jelenlévők tárgyakat fogadtak el, amelyekért csak névleges összeget fizettek. a miniszterhelyettes elismerte, hogy ajándékokat fogadott el, részt vett az evészetben-ivászatban, de „eltökélt szándéka hibájának kijavítása és kész elfogadni az emberek bírálatát,„.

a china daily a zsenmin zsipaóra hivatkozva megjegyzi, hogy miután a kínai társadalomban fellelhető egészségtelen jelenségeket, például a mértéktelen kulináris élvezeteket vezető káderek is támogatják, illetve leplezik, a beismerés példamutatással ér fel, ami fontos feltétele a kínai kommunista pártban folyó stílusjavító munkának.

nc/dj pi

08.38 171283 1288

Fi

-.-

sk0012 4 300 mtik1014

kína-japán

tokió, 1983. december 17. /mti/ - kína nem hajlandó garantálni a külföldről importált nukleáris anyagok kizárólagosan békés célú hasznosítását, s ez akadályokat jelent a japán-kínai nukleáris energetikai együttműködésben. szombati tokiói sajtóértesülések szerint a kétoldalu atomenergiái konzultációk újabb fordulójának előestéjén peking a japán fél tudomására hozta: nem fogadja el a nemzetközi atomenergia ügynökség felügyeleti szabályait, s nem áll szándékában egyéb, hasonló ellenőrző mechanizmusok elfogadása sem, mégpedig azért, mert úgy vélekedik, hogy minden ilyen lépés értelmetlen, hisz kína már rendelkezik nukleáris fegyverrel.

az ügy hátterében az áll, hogy a japán kormány előzetesen beleegyezett nukleáris erőművekhez szükséges berendezések kína számára történő exportjába. beleegyezését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy peking adjon biztosítékot: a japán nukleáris anyagokat csakis békés célokra használja fel. a biztosíték alatt tokió egyfajta, a felhasználásra vonatkozó külső ellenőrzésre gondolt. viszont a tudományos és technológiai hivatal vezetőivel kínai részről közölték, hogy elutasítják ezt a feltételt.

a kínai elutasítás - mutatnak rá tokióban - megnehezíti a jövő hét elején kezdődő tárgyalásokat, s általánosságban a nukleáris energetika terén való együttműködést. ugyanakkor a kormányra nagy nyomás hárul az illetékes japán ipari körök részéről, amelyek a kínai piac meghódításában érdekeltek. s ez a nyomás csak fokozódni fog, miután a japán fővárosban ismeretessé vált: az nszk állítólag mindenfajta felhasználási feltétel nélkül hajlandó nukleáris erőmű-berendezéseket kínának történő átadására.

pl/dj pi

08.42 171283 1682

fi

--

sk0013 4 230 mtik1015

grenada - usa

washington, 1983. december 17. /mti-afp/taszsz/ - a fehér ház utsitást adott egy tanulmány kidolgozására a grenadai nemzetközi repülőtér építésének befejezéséről. a washingtoni nemzetközi fejlesztési hivatal /aid/ igazgatója közölte, a szigeten járt amerikai szakemberek már hetek óta sürgetik reagan elnököt ilyen döntés meghozatalára.

ugyancsak a nemzetközi fejlesztési hivatal igazgatója jelentette be, hogy a reagan-kormány felhatalmazta a külföldi beruházási hivatalt, küldjön grenada szigetére szakembereket az ott végrehajtható amerikai beruházások körülményeinek tanulmányozására.

mint ismeretes, reagan elnök grenada elfoglalása előtt többször bírálta maurice bishop baloldali kormányát amiatt, hogy a szigeten ,,katonai célokat szolgáló,, repülőtér épített többnyire kubai szakemberekkel.

közép-amerikai megfigyelők nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget annak a minapi fehér ház-i közlésnek, hogy grenadából tengerészgyalogos- és légideszant egységeket vonnak ki. elemzők utalnak arra, hogy az október 25-én elfoglalt szigeten ,,rendőri feladatok ellátására,, 2 700 amerikai katonai alkalmazott marad, tehát minden negyven grenadai lakosra jut a ,,kivonás,, után is egy-egy amerikai ,,rendőr,,.

elemzők figyelmét felkeltette az a körülmény is, hogy az egyesült államok több nagy tekintélyű lapja továbbra is úgy véli: a pentagon grenadán kiterjedt katonai támaszpont-rendszert szeretne kiépíteni. e sajtóvélemények szerint grenada földrajzi fekvése hadászati jelentőségűvé teszi a kis szigetet az usa számára. a szigetről ugyanis viszonylag kis létszámú katonai erővel is ellenőrizni lehetne az atlanti-óceánon és a karib-tengeren át vezető viziutakat.

ml pi

08.50 171283 1735

fi

--

sk0014 4 230 mtik1016

rövid hírek

amszterdam - gyújtogatás

amszterdam, 1983. december 17. /ap,upi/ - az első jelentések szerint legalább 13 halálos és 16 sebesült áldozata van annak a tüzvésznek, amelyet szándékos gyújtogatás okozott amszterdam éjszakai szórakoztató központjában. a holland rendőrség közleménye szerint péntek éjjel 11/körül egy fegyveres csoport rontott be a club*26 nevű bárba, benzint locsoltak szét, majd belelőttek az egyik benzines kannába. szemtanúk az egyik támadóban a bár volt alkalmazottját ismerték fel. a gyújtogatás oka egyelőre ismeretlen.

madrid - tűz

Lóra

madrid, 1983. december 17. /ap,afp/ - a spanyol vöröskereszt szóvivője szerint legalább 64 halálos áldozata van annak a tüznek, amely szombat hajnalban pusztított az alcala 20 nevű madridi táncteremben. a tűz kitörésekor mintegy ezer ember tartózkodott a teremben. feltételezések szerint a függönyök lobbantak lángra. egyéb részleteket egyelőre nem közöltek.

usa - atomkísérlet

las vegas, 1983. december 17. /ap,afp/ - pénteken földalatti atomrobbantást hajtottak végre nevadában. az amerikai energiaügyi minisztérium közleménye szerint a robbanás ereje 20 és 150 ezer tonna tnt egyenérték között volt. ebben az évben ez volt a tizenötödik bejelentett nukleáris kísérlet, amelyet nevadában hajtottak végre.

at pi

09.03 171283 1327

Fi

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

volt amerikai külügyminiszterek

atlanta, 1983. december 17. /mti-ap/upi/ - cyrus vance volt amerikai külügyminiszter pénteken atlantában bírálta a reagan-vezetés fegyverkezési politikáját, kijelentve, hogy a mostani washingtoni kormányzat nem tesz elegendő erőfeszítést a fegyverzetellenőrzésre.

vance egy nemzetközi kérdésekről szóló tanácskozáson szólalt fel a georgia állambeli atlantában. rajta kívül még három volt amerikai külügyminiszter - dean rusk, william rogers és alexander haig - fejtette ki véleményét a jelenlegi washingtoni vezetés külpolitikájáról.

vance leszögezte: ez a fegyverkezési hajsza esztelen, ezért meg kell állítani. szerinte a mostani vezetés nem fordított kellő figyelmet a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokra. carter elnök egykori külügyminisztere követelte, hogy a hadászati és az eurohadászati fegyverrendszerekkel foglalkozó tárgyalásokat vonják össze.

a tanácskozáson a négy volt külügyminiszter egyöntetűen azt állította, hogy a genfi szovjet-amerikai tárgyalások megszakadása ellenére kevés a valószínűsége a nukleáris háború kirobbanásának.

hg pi

09.30 171283 1123

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

az 1983-as év legfontosabb nemzetközi eseményei 1.

1983 - a távközlés nemzetközi éve
 - az ndk-ban marx-év, marx károly születésének 175. és halálának 100. évfordulója alkalmából; luther-év, luther márton születésének 500. évfordulója alkalmából

Fi

január

- 4-5. prágában ülést tartott a varsói szerződés politikai tanácskozó testülete. az elfogadott politikai nyilatkozatban javasolta, hogy a varsói szerződés és a nato-tagállamai kössenek szerződést a katonai erő alkalmazásáról való kölcsönös lemondásról és a békés kapcsolatok fenntartásáról.
- 11-12. nakaszone jaszuhiro japán miniszterelnök hivatalos látogatást tett dél-koreában /a koreai háború óta az első japán kormányfői látogatás az országban/.
- 17-21. bulgáriában tett hivatalos látogatást moamer el-kadhafi, a libiai forradalom vezetője. a két ország barátsági és együttműködési szerződést kötött. kadhafi továbbutazott romániába, ahol jan. 24-én szintén barátsági és együttműködési szerződést írt alá, valamint a két ország 1990-ig szóló gazdasági, műszaki és tudományos együttműködésének programját.
- 18-19. a dél-afrikai hatóságok megszüntették namibia belső önkormányzatát, miután feloszlatták az ideiglenes nemzetgyűlést, és lemondott az 1978 óta hivatalban lévő dirk mudge miniszterelnök és kormánya. danie hough főkormányzó kezébe vette a végrehajtó hatalmat is.
25. la pazban letartóztatták klaus barbie náci háborus bűnöst, aki a ii. világháború idején lyon gestapo-főnöke volt. február 5-én lyonba vitték, ahol bíróság elé állítják. augusztus 17-én az amerikai kormány elismerte, hogy titkosszolgálatok segítette a háború után barbie szökését.

/folyt./

na pi

09.41 171283 1959

fi

-.-

sk0017 4 230 mtik1019

1983 - események 2.

25. ii. jános pápa aláírta a katolikus egyház jog megújításáról szóló okmányt, a codex juris canonicit. az új kánonjog, amely nov. 27-én lépett hatályba, korlátozza az egyházi személyek politikai és szakszervezeti tevékenységét.
27. az ndk kormánya jegyzéket juttatott el a svéd kormányhoz, amelyben bejelentette, hogy az ndk egész területe rendelkezésre áll, hogy az egyenlőség és az egyenlő biztonság elve alapján atomfegyvermentes övezetet alakítsanak ki a nato-hoz és a varsói szerződéshez tartozó országok között. erich honecker, az ndk államtanácsának elnöke február 7-én levélben értesítette erről helmut kohl nyugatnémet kancellárt, aki febr. 17-én elutasítóan válaszolt a levélre.
- jan.30-febr.10. george shultz amerikai külügyminiszter japánba /30-febr.2./, a kínai nk-ba /2-6./, dél-koreába /6-8./ és hongkongba látogatott.
- jan.30-febr.10. george bush amerikai alelnök körutast tett nyugat-európában, amelynek során ellátogatott az nszk-ba, nyugat-berlinbe, hollandiába, belgiumba, svájcba, olaszországba, franciaországba és nagy-britanniába. nyugat-berlinben jan. 31-én felolvasta reagan amerikai elnök európa népeihez intézett levelét.
- február 1. juriy andropov, az szkp kb főtitkára nyilatkozatot adott a pravdának a szárazföldi telepítésű közép-hatótávolságu rakéták felszámolásának és egy szovjet-amerikai csúcstalálkozónak a lehetőségéről.

/folyt./

na pi

09.43 171283 1690

fi

-.-

sk0018 4 230 mtik1020

1983 - események 3.

7. nyilvánosságra hozta jelentését az 1983. szept. 16-18-án a bejruti szabra és satila palesztin menekülttáborokban végrehajtott tömegmészárlást kivizsgáló izraeli un. kahan-bizottság. a jelentés szerint különböző mértékben, de az izraeli vezetés minden érintett tagja felelős a gyilkosságért. febr. 11-én ariel saron hadügyminiszter lemondott, az új miniszter mosé arensz lett. saron tárca nélküli miniszterként tagja maradt a kormánynak.
- 14-22. a palesztinai nemzeti tanács algiri 16. ülészsaka határozatban fogadta el a közel-keleti helyzet rendezésére feben kidolgozott arab tervet és a szovjet javaslatokat, viszont elutasította az amerikai rendezési elképzeléseket. elvileg jóváhagyta a jordániai-palesztinai konföderációt. a pfsz végrehajtó bizottságának elnökévé ismét jászser arafatot választották.
17. a bécsi közép-európai haderőcsökkentési tárgyalások 29. fordulóján a szocialista országok átfogó javaslatot ismertettek, amely előirányozza, hogy a nato és a varsói szerződés a jelenlegi haderőállomány létszámától függetlenül közös szintre, 900-900 ezer főre csökkentse haderejét, a szovjetunió és az egyesült államok pedig 1983-ban egy-egy meghatározott csapattestet és fegyverzetet vonjon ki közép-európából.
22. ronald reagan amerikai elnök az amerikai légió nevű veterán szervezet évi közgyűlésén megvonta külpolitikájának kétéves mérlegét. fenntartotta az amerikai álláspontot az eurorakéták ügyében, bár jelezte, hogy a rakéták számáról esetleg hajlandó tárgyalni. közép-amerikáról szólva meghirdette a „reagan-doktrínát”, „az egyesült államok nem engedi meg, hogy a marxista terrorizmus és felforgatás győzedelmeskedjék, a térségben.

/folyt./

na pi

09.46 171283 2072

Fi

--

sk0019 4 230 mtik1021

1983. események - 4.

- 22-23. kambodzsa, Laosz és vietnam vezetőinek első csúcsertekezletén ventionében bejelentették, hogy minden évben újabb vietnami egységeket vonnak ki kambodzsából, szem előtt tartva annak biztonságát.
23. marx károly tanítása és a szocialista építőmunka néhány kérdése a szovjetunióban címmel a kommunyiszt, az szkp kb elméleti folyóirata közölte jurij andropovnak, az szkp kb főtitkárának marx halálának 100. évfordulója alkalmából írt cikkét.
- március 1-15. az államközi kapcsolatok rendezéséről moszkvában ----- megtartották a szovjet-kinai külügyminiszterhelyettesi tárgyalások 2. fordulóját. a 3. forduló moszkvában volt október 6-20. között.
- 2-6. az olasz kommunista párt milánóban megrendezte xvi. kongresszusát, amelynek központi vitatémája a kereszténydemokrata hatalmi rendszer helyébe állítandó „demokratikus alternatíva”, volt.
6. az nszk-ban lezajlott idő előtti parlamenti választásokon a 498 mandátumból a cdu-csu 244, az fdp 34, az spd 193 és a zöldek 27 képviselői helyet szereztek meg. helmut Kohl március 23-án alakította meg második, keresztényliberális kormányát.
- 7-12. az el nem kötelezett országok új-delhiben rendezett vii. csúcsertekezlete politikai nyilatkozatot fogadott el, amely bizonyos mértékig egyenlőséget téve a nagyhatalmak között, elveti „az elrettentés, az erőegyensúly és a befolyási övezetek elavult, szűk látókörű politikáját”, „a gazdasági dokumentumok sürgetik az észak-dél párbeszéd folytatását és a dél-dél együttműködést. /folyt./

pi

09.49 171283 1979

Fi

--

sk0020 4 230 mtik1022

1983. események - 5.

12. az angolai alto catumbela város környékén az unita kormányellenes szervezet fegyveres elraboltak 66 csehszlovák és 20 portugál állampolgárt, akik egy cellulósgyár építésén dolgoztak. a foglyok egy részét július 1-én, július 3-án és szeptember 28-án az unita szabadon engedte.
14. az opec több napos tárgyalás után londoni rendkívüli értekezletén bejelentette, hogy 34 dollárról 29 dollárra csökkentette a nyersolaj hordónkénti árát és 17,5 millió hordóban állapította meg a tagországok számára az 1983 végéig naponta kitermelhető mennyiséget.
21. a közös piaci pénzügyminiszterek brüsszelben megállapodtak az európai pénzügyi rendszer /ems/ átrendezésében: 5,5 százalékkal felértékelték a nyugat-német márkát, 2,5 százalékkal leértékelték a francia frankot, 3,5 százalékkal az ir fontot és a többi valuta árfolyamát is ennek megfelelően igazították ki.
22. az izraeli parlament az ellenzéki izraeli munkapárt jelöltjét, haim herzogot választotta az ország államelnökévé, aki május 5-én lépett hivatalba.
23. ronald reagan amerikai elnök televíziós beszédében az egyesült államok fegyverkezési politikájával foglalkozott, és bejelentette, hogy megkezdik a kutatásokat egy új rakétaelhárító rendszer kifejlesztésére, amelynek egy részét az ürbe telepítenék s onnan lézerrel semmisítenék meg az ellenséges ballisztikus rakétákat. március 26-án jurij andropov, az szkp kb főtitkára a pravdának adott nyilatkozatában úgy értékelte ezt a lépést, mint ami megbontja a rakétaelhárító védelmi rendszerek csökkentése és a hadászati támadó fegyverzet korlátozása közötti kölcsönhatást, valójában az egyesült államok meg akarja szerezni az első nukleáris csapás mérésének képességét. /folyt./

im pi

09.54 171283 2251

Fi

--

sk0021 4 230 mtik1023

1983. események 6.

29. genfben befejeződött az európai nukleáris fegyverek korlátozásáról kezdett szovjet-amerikai tárgyalások 4. fordulója. az amerikai küldöttség a forduló zárása előtt új, az un. közbülső megoldást tartalmazó javaslatot terjesztett elő, amelyet reagan elnök ismertetett részletesebben március 30-án. eszerint az egyesült államok közbülső lépésként elképzelhetőnek tartja, hogy az 1979-ben elhatározottól eltérően a nato csak annyi pershing-2 típusú rakétát telepítsen Európába, hogy elérje a szovjet közep-hatótávolságú rakéták robbanótölteteinek számát. az amerikai javaslat továbbra sem veszi figyelembe a brit és a francia nukleáris ütőerőt.
- április 2. andrej gromiko, a szovjet miniszterelnök első helyettese, külügyminiszter moszkvai nemzetközi sajtóértekezletén elutasította az amerikai „közbülső megoldást,“ /utoljára 1979-ben nyilatkozott a külföldi tudósítókna./
10. a szocialista internacionálé 16. kongresszusának színhelyén, a portugáliai albufeirában meggyilkolták isszam szártávit, jasszer arafatnak, a pfsz vb elnökének politikai tanácsadóját. a merényletért abu nidal csoportja vállalta a felelősséget.
10. a jordániai kormány 10 pontos közleményben bejelentette, hogy megszakítja a tárgyalásokat a pfsz-szel, jordánia nem fog tárgyalni a palesztin mozgalom nevében a közel-keleti rendezési tárgyalásokon. hussein uralkodó december 2-án úgy nyilatkozott, hogy kész felújítani tárgyalásait arafattal a jordán-palesztin államszövetség keretében létrehozandó palesztin állam kérdéséről.
12. caspar weinberger amerikai hadügyminiszter washingtoni sajtóértekezletén közölte, hogy az egyesült államok négy új technikai jellegű javaslatot tett a szovjetunióknak a nukleáris háború véletlen vagy tévedés folytán való kirobbanásának megakadályozására, az un. „forró drót,“ kiegészítésére. /folyt./

im pi
09.57 171283 2254

Fi

--

sk0022 4 230 mtik1024

1983. események 7.

- május 1-10. nakaszone jaszuhiro japán miniszterelnök az asean-tagországokban tett körútja során indonéziában, thaiföldön, szingapurban, a fülöp-szigeteken és malaysiában tartózkodott. utazása idején nakaszone arról igyekezett meggyőzni a térség országainak vezetőit, hogy japán katonai törekvései kizárólag védelmi jellegűek.
3. jurij andropov, az szkp kb főtitkára a moszkvában tartózkodó erich honecker tiszteletére mondott pohárköszöntőjében bejelentette, hogy a szovjetunió kész megállapodást kötni az egyesült államokkal nemcsak a nukleáris hordozóeszközök, hanem a robbanótöltetek számára vonatkozóan is, ha beszámítják a francia és a brit közép-hatótávolságu rakétákat.
- 3-7. françois mitterrand francia köztársasági elnök a kínai nk-ban tett hivatalos látogatása idején, 5-én memorandumot írtak alá 4 francia atomreaktor szállításáról pekingnek.
4. az amerikai képviselőház kéthónapos vita után 279:149 arányban megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely „a nukleáris fegyverek gyártásának és telepítésének kölcsönös és ellenőrizhető befagyasztásáról,„ szóló tárgyalásokra szólítja fel az egyesült államok és a szovjetunió kormányát. jurij andropov május 10-i nyilatkozatában közölte, hogy a szovjetunió kész a nukleáris kísérletek befagyasztására.
4. az iráni főügyész az egy ideje folyó antikommunista és szovjetellenes kampány részeként feloszlatta az iráni néppártot /tude/. ugyanezen a napon 18 szovjet diplomatát nemkívánatos személynek nyilvánítottak és felszólították őket az ország elhagyására. a taszsz május 5-én erélyes kommentárban utasította vissza az iráni vádaskodásokat. /folyt./

im pi

10.01 171283 2177

F

-.-

sk0023 4 230 mtik1025

1983. események 8.

- 5-15. hu jao-pang, a kínai kp kb főtitkára hivatalos, baráti látogatást tett romániában és jugoszláviában.
- 7-9. varsóban megtartotta első, alakuló országos kongresszusát a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom /pron/.
10. ronald reagan amerikai elnök a nyugatnémet bunte illustrierte című magazinnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy lehetségesnek tart korlátozott nukleáris háborút Európában.
11. chilében az ellenzéki polgári pártokat tömörítő demokratikus szövetség országos tiltakozó napot szervezett a pinocet-rendszer ellen. az év folyamán még hét tiltakozási akciót rendezett a baloldali erőket magában foglaló demokratikus népi mozgalommal együtt.
12. csádban súlyos harcok robbantak ki hisszén habré kormánycsapatai és a gukuni veddei vezette frolinat egységei között. augusztus 13-ig veddei csapatai ellenőrzésük alá vonták az ország északi részének mintegy egyharmadát.
16. andreasz papapandreu görög miniszterelnök a balkáni országok államfőihez intézett levelében tárgyalások megkezdését javasolta egy balkáni atomfegyvermentes övezet létrehozásáról.
16. csien csi-csen kínai külügyminiszter-helyettes magyarországon, majd lengyelországban, az ndk-ban és romániában folytatott tárgyalásokat.
17. haldéban és kirjat smonában libanon, izrael és tanukért az egyesült államok képviselője aláírta a dél-libanonban állomásozó izraeli csapatok kivonásáról kidolgozott megállapodást. az egyesült államok és izrael memorandumot írt alá a csapatkivonások végrehajtásáról /folyt./

im pi

10.04 171283 2129

F

-.-

sk0024 4 230 mtik1026

1983. események 9.

28. a szovjet kormány nyilatkozatot hozott nyilvánosságra a nato európai rakétatelepítésével és a varsói szerződés szükséges védelmi válaszlétezésével kapcsolatban.
- 29-30. a hét vezető tőkés ország állam- és kormányfőinek csúcstárgyalása williamsburgben elfogadta a gazdasági fellendülésről szóló 10 pontos nyilatkozatot és a leszereléssel kapcsolatos „williamsburgi nyilatkozatot”,.
31. román-nyugatnémet megállapodás jött létre hans-dietrich genschert nyugatnémet külügyminiszter romániai látogatásán, amelynek egyik pontja szerint a romániából az nsz-ke-be kivándorolni szándékozó német nemzetiségűek mentesülnek az új kivándorlási törvény által előírt kivándorlási illeték alól.
- június 4. kelet-libanonban tűzérési összeecsapás robbant ki a pfsz lázadóit vezető abu musza ezredes csapatai és az arafathoz hű erők között. augusztus 1-ig az el-fatah két szárnya közötti harc színterévé vált az egész bekaa-völgy.
- 6-10. mauno koivisto finn államfő szovjetunióbeli hivatalos látogatása során aláírták az 1948-ban megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés 20 éves meghosszabbításáról szóló jegyzőkönyvet.
- 6-21. a kínai népköztársaságban a 6. országos népi gyűlés első ülésén li hsien-nient a köztársaság elnökévé, ulanfu alelnökké választották és létrehozták az állami katonai bizottságot. /az államfői tisztség 1968 óta betöltetlen volt./
- 6.-jul.3. az ensz kereskedelmi és fejlesztési értekezletének /unctad/ belgrádi vi. ülésén csak általánosságokban mozgó záróközleményt fogadott el, az egyesült államok azonban még azt sem írta alá. /folyt./

im pi

10.08 171283 2069

R

--

sk0025 4 230 mtik1027

1983. események 10.

8. ronald reagan amerikai elnök washingtoni nyilatkozatában javasolta, hogy a genfi salart-tárgyalásokon a fegyverzetcsökkentés viszonyítási alapja a rakéták száma helyett a robbanótöltetek száma legyen, amit 5000-re csökkentsenek.
- 8-12. az afrikai egységszervezet addisz abeba-i 19. csúcstárgyalása határozatban javasolta, hogy marokkó és a polisario front kezdjen közvetlen tűzszüneti tárgyalásokat és tegyen lépéseket egy ensz-felügyelet alatt megrendezésre váró népszavazásra.
- nagy-britanniában és észak-írországban az idő előtti parlamenti választásokon a konzervatív párt a 650 fős alsóházban 397 mandátumot, a munkáspárt pedig 209-et szerzett. thatcher miniszterelnök június 11-én átalakította kormányát. az új külügyminiszter sir geoffrey howe lett.
- 9-10. a nato miniszteri tanácsának párizsban tartott tavaszi ülésén megerősítette az 1979-es rakéta-program végrehajtásának megkezdését, és elemezve a szovjetunió külpolitikáját megállapította, hogy azt gazdasági tilalmakkal nem lehet jelentősen befolyásolni.
- 16-17. a szovjetunió legfelsőbb tanácsának ülésén jurij andropovot, az szkp kb főtitkárát a legfelsőbb tanács elnökségének elnökévé választotta.
- 16-23. ii. jános pápát lengyelországba látogatott.
- 17-19. az európai közösségek állam- és kormányfőinek 26. csúcstalálkozásán stuttgartban aláírták a tagállamok politikai együttműködését célzó „európai unióról”, szóló „stuttgarti nyilatkozatot”, és döntöttek a brit költségvetési hozzájárulásról, határoztak a közösség pénzügyi forrásainak növeléséről.
- 18-24. a challenger amerikai repülőgép 7. utjának személyzetéhez tartozott sally ride, az első amerikai űrhajósnő.

R

- 21-26. „a békéért, az életért, a nukleáris háború ellen,,
elnevezéssel béke-világ találkozót tartottak prágában,
amelyen 132 ország 1843 nemzeti szervezete képviseltette
magát. /folyt./

im pi

10.20 171283 2348

-.-

sk0026 4 230 mtik1028

1983. események 11.

23. a bécsi közép-európai haderőcsökkentési tárgyalásokon
a szocialista országok új egyezménytervezet
terjesztettek elő, amely azokat a kompromisszumos
javaslatokat tartalmazza, amelyek a haderőcsökkentés
első szakaszának feltételezett teljesítését követően
szabályoznák valamennyi résztvevő ország kötelezettsé-
geinek teljesítését.
24. a szíriai hatóságok kiutasították az országból jasszer
arafatot, a pfsz vb elnökét, miután arafat június 21-én
a „palesztin forradalom ellen irányuló szíriai és
libiai agresszió,, megfékezéséhez kérte az arab liga
közbenjárását.
- 26-27. olaszországban idő előtti parlamenti és helyi közigazgá-
választásokat tartottak. a 630 képviselői helyből a ^(helyi)
kereszténydemokraták 225, a szocialista párt 73, a kommün-
párt 198 mandátumot szerzett meg. bettino craxi, az oszp
főtitkára augusztus 4-én alakította meg az olasz
körtársaság történetében az első szocialista vezetésű,
koalíciós kormányát.
27. a szovjetunióban utnak indították a szojuz t-9 űrhajót
vlagyimir ljahov és alekszandr alekszandrov űrhajósokkal
a fedélzetén. az űrhajó 28-án összekapcsolódott a szaljut
űrállomásból és a kozmosz-1443 jelzésű mesterséges holddal
álló üregységgel. a kozmosz műholdat augusztus 12-én
leválasztották az űrkomplexumról és augusztus 23-án földet
ért a leszálló egysége. ljahov és alekszandrov a

fi

28. szojuz-t-9 űrhajóval november 23-án tértek vissza a földre
hét európai szocialista ország párt- és állami vezetői
moszkvában találkozót tartottak, amelyen közös nyilatko-
fogadtak el a nemzetközi helyzetről. ^{tel.} _(szól)
30. washingtonban bejelentették, hogy a képviselőház illetékes
albizottsága hivatalos vizsgálatot indít a carter-iratok
ügyében, amelyek felhasználása állítólag bizonyos
előnyökhöz juttatta reagan elnököt az 1980-as választás
szűkség esetén az elnök július 6-án közölte, hogy szükség esetén
az fbi rendelkezésére áll, hogy kihallgassák az ügyben.
/folyt./ ^{eny.}

im pi

10.29 171283 2508

-.-

sk0027 4 230 mtik1029

1983 események /12/

- julius 4-7. helmut kohl nyugatnémet kancellár hans-dietrich
genscher külügyminiszter társaságában a szovjetunióban
tartózkodott.
- 11-13. georges marchais főtitkár vezetésével látogatást tett
a szovjetunióban az fkp küldöttsége. a látogatás végez-
tével közös nyilatkozatot fogadtak el.
12. pekingben megkezdődött a hongkong jövőjéről folyó kínai-
brit tárgyalások 2.szakasa, amelyen - első ízben - részt
vesz sir edward joude, hongkong kormányzója is.
15. görögország és az egyesült államok athénban új szerző-
dést írt alá a görögországi amerikai katonai támaszpontok
és megfigyelőállások státuszának szabályozásáról.
- 16-17. a contadora-csoporthoz tartozó négy közép-amerikai
ország, venezuela, kolumbia, panama és mexikó államfője
a mexikói cancunban elfogadta a „nyilatkozatot a
közép-amerikai békéről,,.
19. daniel ortega saavedra, a nicaraguai kormányzó tanács

fi

tagja Leonban ismertette nicaraguának a közép-amerikai válság rendezésére kidolgozott 6 pontos tárgyalási javaslatát.

19-20. az indokinaí országok külügyminiszterei 7.értekezletüket tartották phnom penh-ben.

21. lengyelországban a szejm úgy döntött, hogy jul. 22-vel megszüntetik az 1981.dec.13-án bevezetett szükségállapotot, feloszlik a nemzeti megmentés katonai tanácsa, a szejm amnesztiarendeleletet hagyott jóvá.

hi pi

10.34 171283 1711

-.-

sk0028 4 230 mtik1030

1983 események /13/

23. baalbekben bejelentették, hogy a libanoni kormánnyal szembenálló vezető politikusok „nemzeti megmentési front” alakítottak, amely együttműködik szíriával és libiával a libanon felosztása elleni harcban.

augusztus 1. az amerikai képviselőház jóváhagyta, hogy újabb egy évvel meghosszabbítsák a legnagyobb kedvezmény elvének érvényesítését a kínával, magyarországgal és romániával folytatott kereskedelemben.

1-12. genfben zajlott a fajüldözés és a faji megkülönböztetés elleni 2. világkonferencia.

2-5. ii.hasszán marokkói király vezetésével magas rangú küldöttség viszonzta tripoliban a libiai forradalom vezetőjét, moamer el-kadhafi 83.jun.30-jul.3.között marokkóban tett látogatását. a találkozókat a két ország közötti 14 évi ellenségeskedés lezárásának minősítették.

4. thomas sankara százados, volt kormányfő felső-voltában átvette a hatalmat és nemzeti forradalmi tanácsot hozott létre.

Fi

6. nigériában az elnökválasztásokon a szavazatok 47 százalékával ismét alhaji shehu shagari elnököt választották államfővé, az aug.13-i kormányzó- és a 20-i szenátorválasztásokon az elnök pártja, a nigériai nemzeti párt szerezte meg a szavazatok kétharmadát.

8. guatemalában oscar humberto mejia tábornok, az eddigi miniszter vezetésével a hadsereg egységei megdöntötték rios montt elnök hatalmát. ^{Rooney} /efrain

14. pakisztánban a mozgalom a demokrácia helyreállításáért elnevezésű, nyolc betiltott ellenzéki csoportot tömörítő szervezet polgári engedetlenségi kampányt indított ziaul hakk katonai kormányának politikája ellen. ^{/mrd/}

hi pi

10.40 171283 2053

-.-

sk0029 4 230 mtik1031

1983 események /14/

16-18. erich honecker, az ndk államtanácsának elnöke, az nszép kb főtitkára párt- és állami küldöttség élén hivatalos, baráti látogatást tett lengyelországban, a tárgyalások egyik fő témája az 1980-ban meglazult gazdasági kapcsolatok felfrissítése volt.

18. a szovjetunióban tartózkodó amerikai szenátorokkal folytatott megbeszélésén jurij andropov szovjet államfő moszkvában bejelentette: a szovjetunió kötelezettséget vállal arra, hogy nem juttat elsőként a világűrbe semmiféle műholdromboló fegyvert.

21. a fülöp-szigetekre egyesült államokbeli száműzetésből visszatérő benigno aquino ellenzéki politikust a manilai

Fi

repülőtéren tisztázatlan körülmények között meggyilkolták a merénylet a kormányzat elleni tiltakozó megmozdulásokat indított el. ^{ca/b}

hi pi

10.43 171283 1077

-.-

sk0030 4 230 mtik1032

1983 események - 18

25. moszkvában john block amerikai mezőgazdasági miniszter és ^{nyikolaj} patolicsev szovjet külkereskedelmi miniszter aláírta az egyesült államok és a szovjetunió új, ötéves gabonamegállapodását, amely október 1.-én lépett életbe.

26. jurij andropov szovjet államfő, az szkp kb főtitkára a pravda ^{hab}

Fi

adott nyilatkozatában közölte, hogy a szovjetunió - amennyiben az egyesült államok lemond az új rakéták telepítéséről nyugat-európa - kész nem csupán az angol és francia rakéták számának megfelelően csökkenteni európai középtávolságú rakétáit, hanem az új rakétákat meg is semmisíti.

Leszerelt

jp pi

11.18 171283 0801

-.-

sk0031 4 230 mtik1033

1983 események - 19

szeptember 1.

egy new yorkból szöulba tartó menetrendszerű polgári utasszállító repülőgép a kamcsatka-félsziget fölött behatolt a szovjetunió légterébe. a szovjet kormány szept.6-i nyilatkozatában közölte, hogy a szovjet légvédelem elfogó vadásza - miután a dél-koreai gép nem válaszolt a figyelmeztetésekre - rakétával megakadályozta a repülőgép továbbrepülését. az egyesült államok szept.8-án bejelentette, hogy szept.15-től bezárják az aeroflot washingtoni és new yorki képviselőit, kiutasítják az országból a szovjet légitársaság képviselőit.

3-4. izrael visszavonta megszálló csapatait a libanoni suf-hegységből, a kiürített területek birtoklásáért harcok robbantak ki a libanoni jobb- és baloldali erők között. szept.25-én libanon egész területén tüzszünetet léptettek életbe, amelyet a felek nem tartottak be.

4-6. abe sintaro külügyminiszter vezetésével japán kormány- küldöttség látogatott a kínai nk-ba.

7. az amerikai fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal

Fi

levélben értesítette a képviselőház megajánlási bizottságát, hogy az egyesült államok nem folytatja a tárgyalásokat a szovjetunióval és nagy-britanniával a katonai célú nukleáris kísérletek teljes betiltásáról, mert „szüksége van a folyamatos kísérletezésre,,.

- 7-9. madridban külügyminiszteri szinten megtartották az európai biztonsági és együttműködési találkozó záróülését azt követően, hogy szept.6-án a 35 részt vevő ország képviselői jóváhagyták a záródokumentum tervezetét.

hi pi

11.22 171283 1777

-.-

sk0032 4 230 mtik1034

1983 események 20.

- 8-16. mihail kapica, szovjet külügyminiszter-helyettes a kínai külügyminisztérium meghívására munkalátogatáson pekingben tartózkodott.
9. kim ir szen, a koreai munkapárt főtitkára phenjanban mondott beszédében megismételte azt a javaslatot, hogy a koreai-félszigeten jöjjön létre demokratikus konföderatív köztársaság.
- 11-21. george bush amerikai alelnök afrikai és európai körutat tett. utjának állomásai: marokkó, algéria, tunézia, jugoszlávia, románia, magyarország és ausztria.
17. moszkvában bejelentették, hogy az amerikai szovjetellenes hisztéria miatt andrej gromiko szovjet külügyminiszter nem utazik new yorkba az ensz-közgyűlés 38.ülésszakára, az amerikai hatóságok ugyanis nem szavatolják személyes biztonságát és nem tették lehetővé, hogy a szovjet repülőgép leszálljon new york nemzetközi repülőterén.
19. több mint 300 éves brit gyarmati uralom után saint christopher/nevis szigete elnyerte függetlenségét. az állam-szövetség szept.23-án az ensz 158.tagállama lett.
20. new yorkban megnyílt az ensz-közgyűlés 38.ülésszaka, amelynek elnökévé jorge illueca panamai alelnököt választották meg.
23. moszkvában nemzetközi sajtóértekezleten jelentették be, hogy

Fi

határidő előtt fél évvel elkészült a szibéria-nyugat-európa gázvezeték szovjetunió-beli szakasza.

- 25-28. caspar weinberger amerikai hadügyminiszter ázsiai körutja során a kínai nk-ban katonai célokra is felhasználható, legkorszerűbb amerikai technológiák és fegyverek eladásáról tárgyalt.

hi pi

11.24 171283 1904

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

1983 események 21

26. ronald reagan amerikai elnök az ensz-közgyűlés 38.ülésszakának általános vitájában javaslatot ismertetett a szovjet-amerikai rakétatárgyalásokra vonatkozóan és értékelte az ensz munkáját.

október 4.

----- oleg trojanovszkij, a szovjetunió állandó ensz-képviselője az ensz-közgyűlés 38.ülésszakának általános politikai vitájában három leszerelési indítványt terjesztett elő.

5. a norvég nobel-békedíj bizottság lech walesának, a feloszlott lengyel szolidaritás szervezet volt vezetőjének ítélte oda az 1983.évi nobel-békedíjat, amelyet dec.10-én felesége vett át oslóban.
5. izraelben jichak samir alakított kormányt a likud-tömbhöz tartozó pártok tagjaiból, miután menahem begin miniszterelnök szept.14-én lemondott.
- 5-19. vu hszüe-csien kínai külügyminiszter hivatalos látogatást tett kanadában /5-9./, az egyesült államokban /10-15./ és törökországban /16-19./.
6. bernardo sepulveda mexikói külügyminiszter 20 pontos elvi javaslatot ismertetett az ensz-ben a közép-amerikai helyzet békés megoldására.

Fi

27-29. az osztrák szocialista párt bécsi kongresszusán lemondott bruno kreisky pártelnök, új elnökké fred sinowatzot választották.

30. argentinában az általános választások eredményének alapján létrehozott 600 tagú elektori testület november 28-án raul alfonsint, a polgári radikális unió vezetőjét választotta az ország elnökévé. raul alfonsin - 8 évi katonai kormányzás után - dec.10-én letette a hivatali esküt.

hi pi

11.40 171283 2011

-.-

sk0036 4 230 mtik1038

1983.események 24

31. a libanoni polgárháboruban szembenálló felek genfben megkezdték a nemzeti megbékélési konferenciát /,,párbeszéd-konferencia libanonról,,/, majd nov.4-én elnapolták a tanácskozást.

november 3. az észak-libanoni tripoli térségében ismét heves fegyveres konfliktus robbant ki az el-fatah palesztin szervezet két szárnya, a jasszer arafathoz hű erők és az abu szaleh és abu musza vezette lázadók között. nov 25-én szaudi-sziri közvetítéssel tűzszünet jött létre a szembenálló felek között, és megállapodtak abban, hogy az arafathoz hű palesztin harcosok két héten belül elhagyják tripolit. izrael megszálló csapatai azonban akadályozták, hogy a palesztinok kivonuljanak a térségből.

6. törökországban parlamenti választásokat tartottak, amelyekben a haza pártja a szavazatok 45,15 százalékával többséget szerzett. a választások után a párt vezetője, turgut özal alakított kormányt, amely dec.13-án lépett hivatalba.

7-10. bendzsedid sadli algériai elnök hivatalos látogatást tett franciaországban. ez volt az első hivatalos államfői látogatás az országban algéria függetlenné válása óta.

Fi

9-14. ronald reagan amerikai elnök hivatalos látogatáson japánban /9-11/ és dél-koreában /11-14/ tartózkodott.

13. pierre elliott Trudeau kanadai miniszterelnök javasolta, hogy az öt atomhatalom tartson értekezletet a leszerelésről.

14. megkezdődött az amerikai pershing-2 rakéták és a manőverező robotrepülőgépek nyugat-európába telepítése. nagy-britanniában a greenham common-i támaszpontra megérkeztek az első robotrepülőgépek, nov.27-én pedig olaszországba a robotrepülőgépek első elemei. az nszk-ba nov.23-án szállították a rakéták első elemeit.

Lelső

pi

11.43 171283 2054

-.-

sk0037 4 230 mtik1039

1983.események 25

15. a ciprusi török közösség képviselői észak-ciprusi török köztársaság néven ,,független,, államot kiáltottak ki ciprus északi részén.

21-22. a nyugatnémet bundestag 286:226 szavazataránnyal elfogadta az amerikai közép-hatótávolságú fegyverek tervezett nszk-ba telepítését támogató határozatot. az spd nov.18-20-i kölni rendkívüli kongresszusa 95 százalékos többséggel elutasította a telepítést.

23. genfben hat tárgyalási forduló után megszakadtak az európai nukleáris fegyverzet csökkentéséről folyó szovjet-amerikai tárgyalások.

23-30. hu jao-pang, a kínai kp kb főtitkára hivatalos látogatást tett japánban. a kínai vezetők közül elsőként, 25-én beszédet mondott a parlamentben.

24. jurij andropov szovjet államfő, az szkp kb főtitkára a genfi tárgyalások megszakadása és a rakétatelepítés megkezdődése után nyilatkozatban jelentette be a szovjetunió válaszlépé-

Fi

kedéseit: a szovjetunió meggyorsítja a megnövelt hatótávolságú harcászati-hadműveleti rakéták az ndk, ill. csehszlovákia területén történő elhelyezésének előkészületi munkáit, a szovjetunió megfelelő eszközöket helyez el óceáni térségekben és a tengereken, érvényteleníti a moratóriumot.

- 27-30. jichak samir izraeli miniszterelnök mose arensz hadügyminiszter társaságában washingtonban folytatott megbeszéléseket az amerikai-izraeli stratégiai együttműködés erősítéséről. felállították a közös politikai-katonai csoportot.

hi pi

11.45 171283 1738

-.-

sk0038 4 230 mtik1040

1983. események 26

- 28-dec.9. tizenkét napos utat tett az amerikai columbia űrrepülőgép, fedélzetén hattagú legénységgel, közöttük - először az amerikai űrhajózás történetében - egy külföldi űrhajós, ulf merbold nyugatnémet fizikus, az űrrepülőgép magával vitte az új, spacelab űrlaboratóriumot.
- december 3. reagan elnök személyes rendeletére amerikai harci repülőgépek megtámadták szíria légvédelmi állásait a libanoni suf-hegység északi körzetében és a közép-libanoni hegyvidéken.
- 4-6. brüsszelben az európai közösségek állam- és kormányfői megtartották 27. értekezletüket, amelyen a résztvevők egyetlen kérdésben sem tudtak megegyezni.
8. genfben befejeződött a hadászati fegyverzet korlátozásáról folyó szovjet-amerikai tárgyalások 5. fordulójának a következő forduló időpontját nem tüzték ki.
- 8-9. a nato miniszteri tanácsának brüsszeli téli ülése elfogadta a „brüsszeli nyilatkozatot”, amelyben felhívást intéztek a varsói szerződés országaihoz.
13. jaime gama portugál és george shultz amerikai külügyminiszter

Fi

lisszabonban aláírta a portugáliához tartozó terceira szigetén levő lajes légitámaszpont további hét évi használatáról szóló szerződést.

15. bécsben befejeződött a közép-európai haderőcsökkentési tárgyalások 31. fordulójának a tanácskozás folytatásának időpontjáról később egyeznek meg.

83.dec.16

összeállította: szomor mártia

hi pi

11.47 171283 1758

-.-

sk0039 4 230 mtik1041

1983. események 6/a.

kérjük a t. szerkesztőségeket, hogy az alábbi szöveget szíveskedjenek kiegészítésként felhasználni, az április 12-i eseményt követően:

18. az egyesült államok bejruti nagykövetsége ellen egy ismeretlen merénylő magát felrobbantva bombamerényletet hajtott végre. a robbanásnak több mint hatvanan estek áldozatul, köztük egy magas rangú CIA-tiszt.

19. ronald reagan amerikai elnök a kongresszus elé terjesztette az MX jelzésű interballisztikus rakéták új elhelyezési tervét és bejelentette, hogy megkezdik az új típusú, egyrobbanótöltetű midgetman hadászati rakéták kifejlesztését, amelyek a 90-es évek elején állnak rendszerbe.

19. jurij andropov, az SZKP KB főtitkára a Der Spiegel nyugatnémet hetilap kiadójának adott nyilatkozatában javasolta az egyesült államoknak, kezdjenek tárgyalásokat arról, hogy ne alkalmazzanak erőszakot a világűrben és a világűrben a föld ellen. a nyilatkozatot ápr. 25-én hozták nyilvánosságra.

24. az ausztriában megtartott parlamenti választásokon a kormányzó szocialista párt elveszítette abszolút többségét, a 183 mandátumból 90-et szerzett meg, az osztrák néppárt 81-et, a liberális párt 12-t. ápr. 26-án Bruno Kreisky kancellár benyújtotta lemondását. az új szocialista-liberális kormányt május 18-án Fred Sinowatz szocialista párti politikus alakította meg.

Fi

25. portugáliában idő előtti parlamenti választásokat tartottak, amelyeken a 250 mandátumból 101 mandátumot a szocialista párt szerzett meg. június 9-én mario soares, a szocialista párt főtitkára a szociáldemokrata párt képviselőivel koalíciós kormányt alakított.

pi

11.56 171283 1630

-.-

sk0040 4 230 mtik1044

vénuusz-szondák /1.rész/

moszkva, 1983. december 17. /mti/ - a vénuusz-15 és vénuusz-16 jelzésű szondák első mérési eredményei már a tudósok asztalán vannak, s számos érdekességgel szolgálnak „szomszédunk”, légköréről - erről jelent meg kommentár a pravda szombati számában.

az irás hangsúlyozza, hogy mindkét szonda legfontosabb eleme az a spektrométer, amely az ndk-ban készült - eredetileg a földi atmoszféra kutatására - s amelyet az ndk kutatói tökéletesítettek azért, hogy alkalmassá váljon az űrben szükséges gyorsulás és egyéb megterhelések elviselésére, s ennek ellenére megőrizze szinte valószínűtlen pontosságát.

a mérések a vénuusz felszínétől számított 65-95 kilométer magasságig tárják fel a bolygó atmoszféráját, s a 24 óránként végzett mérések mindig egy hosszúsági fok mentén a különböző szélességi fokok magasságában végrehajtva, egyszerre 30-60 spektrumot jelentenek. ezt követően a mérések a következő hosszúsági fok mentén ismétlődnek.

a vénuusz infravörös kisugárzásának jellemzői az eddig ismeretlen, középső atmoszféra-rétegben képződnek. most ezt, a vénuusz felhői felett elhelyezkedő réteget kutatja a két szonda, s igen értékes információkat szállít e rétegről, ezzel lehetővé téve az atmoszférán belüli áramlatok megismerését. most már világos például, hogy 40-70 kilométerrel a bolygó felszine felett másodpercenként 100 méteres sebességű szél fúj, s ez azt jelenti, hogy ez a szél ötvenszer gyorsabb, mint a bolygó forgási sebessége. a jelenségre magyarázattal egyelőre nem szolgálhatnak a tudósok. hasonló jelenséget a föld feletti légrétegekben is tapasztaltak, s a kutatók most abban reménykednek, hogy a következő, immár tökéletesebb vénuusz-szondák talán majd magyarázattal szolgálnak.

Fi

korábban egyébként úgy vélték, hogy a vénuusz felhőrétege ^{első} felső határa teljesen egynemű, néhány évvel ezelőtt azonban fény derült rá, hogy a bolygó északi sarka felett viszonylag hideg felhőgyűrű helyezkedik el, ezen belül viszont sulyzó-alakban melegebb felhő-alakulat található. most a szondák kiderítik majd, vajon még mindig fennáll-e ez a rejtélyes jelenség? /folyt./

hj/hn pi

12.16 171283 2137

-.-

sk0041 4 230 mtik1045

vénuusz-szondák /2.rész/

a pravda tudományos kommentárja végül rámutat: a két vénuusz-szonda működése kitűnő bizonyítéka annak, milyen hatalmas lehetőségek nyílnak a nemzetközi együttműködésre az űrkutatásban is. a mérési eredmények most egyaránt eljutnak a szovjetunió és az ndk kutatóihoz, akik - bár korábban csupán a föld atmoszférájának kutatásával foglalkoztak - mostanra felkészültek az új feladatra is. az együttműködés lehetővé teszi, hogy a különböző országok tudósai, vagy tudós-csoportjai egyesítsék erőiket új, érdekes tudományos eredmények minél gazdagabb uton történő elérése érdekében.

hj/hn pi

12.17 171283 0634

Fi

-.-

sk0042 4 230 mtik1046

bolgár tudós-magyar elismerés

szófia, 1983. december 17. /mti/ - bensőséges ünnepségen adták át pénteken este a szófiai magyar nagykövetségen Ljubomir iliev akadémikusnak a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagságáról szóló oklevelet. a kiemelkedő bolgár tudóst a matematika terén kifejtett tevékenységéért, 70. születésnapja alkalmából választotta tiszteleti tagjává a magyar tudományos akadémia. az ünnepélyes oklevélátadáson részt vett az mta Láng István főtitkár-helyettes vezette küldöttsége.

x x x

szombaton szófiában befejeződött a szocialista országok tudományos akadémiái számítástechnikai és informatikai közös kutatásokat koordináló tanácsának ülése, amelyen Láng István főtitkár-helyettes vezetésével magyar küldöttség vett részt. a tanácskozáson a szocialista országok új számítástechnikai rendszere kifejlesztésének kérdéseiről volt szó.

ék/hn pi

12.21 171283 0962

--

sk0043 4 230 mtik1047

madridi tűz - 78 halott.

király Ferenc, az mti tudósítója jelenti:

Madrid, 1983. december 17. /mti/ - a legfrissebb jelentések - de nem végleges adatok - szerint 78 halálos áldozata van a madridi bár-tűznek és 24-en megsebesültek. mint ismeretes, szombat hajnalban - eddig ismeretlen okok miatt - a spanyol főváros legnagyobb diszko bárjában, a Lidóban tűz keletkezett, amely pánikot váltott ki az ott szórakozó csaknem ezer vendég között.

nehezítette a menekülést, hogy a vészkijárat be volt zárva, és csak percek múlva találták meg a kulcsot. addigra a tűz átterjedt a ruhatárra, és az áldozatok többsége füstmérgezésben halt meg.

F

a szemtanúk szerint a tűzet egy robbanás előzte meg, de ezt hivatalos helyről nem erősítették meg. más verziók szerint a tetmet ketté választó hatalmas függöny gyulladt ki.

az épület teljesen kiégett.

az áldozatok többsége huszonéves fiatal.

ky/hn pi

12.23 171283 0936

..-

sk0044 4 230 mtik1048

egk - andok-paktum

brüsszel, 1983. december 17. /mti/ - nyugat-európa Latin-amerikai országokkal kialakult gazdasági és politikai kapcsolatainak jelentős fokozását remélik egk-körökben a közösség és az andok-paktum /venezuela, kolumbia, ecuador, peru és bolívia/ gazdasági együttműködési megállapodásától, amelyet szombaton írnak alá ünnepélyesen a kolumbiai cartagenában. „ez a megállapodás új fejezetet nyit a nyugat-európai közösség és latin-amerika kapcsolataiban, - jelentette ki Wilhelm Haferkamp külkapcsolatokért felelős alelnök, aki Joannis Haralambopoulos görög külügyminiszterrel, a tanács soros elnökével együtt az egk nevében aláírja az okmányt.

Haferkamp szerint a megállapodás mind gazdasági, mind politikai téren jelentős. egk-körökben azt várják, hogy megkötése nyomán hamarosan konkrét gazdasági eredményekben jelentkezik hatása.

az egk és az andok-paktum közötti megállapodás gondolata 1979-ben vetődött fel. a tárgyalások 1980-ban indultak meg. a múlt évi falklandi háború erősen visszavetette ezeket, mert az egk-országok egy időre kereskedelmi tilalmat léptettek életbe argentina ellen, míg a latin-amerikai országok egyöntetűen argentina mellett sorakoztak fel a konfliktusban. a megromlott kapcsolatokat az andok-paktummal kötött egyezmény segít majd helyreállítani - remélik nyugat-európai körökben, amelyek azzal is tisztában vannak, hogy az egyesült államok üzleti körei „kihívásnak, tekintik, ha nyugat-európa a latin-amerikai országokkal szorosabb kapcsolatokra törekszik.

F

az egyelőre öt évre szóló gazdasági együttműködési megállapodás kölcsönösen biztosítja a legnagyobb kedvezmény elvét a két közösséghez tartozó országok áruforgalmában, továbbá ösztönözni kívánja a gazdasági együttműködési kapcsolatokat, figyelembe véve a két tömörülés eltérő fejlettségi szintjét és sajátosságait. együttműködési vegyesbizottságot állít fel rendszeres kapcsolattartás céljával.

az egk-országok 1982-ben mintegy 4,2 milliárd dollár értékben szállítottak, többnyire ipari berendezéseket, késztermékeket az andok-paktum öt országába, míg azok 4,5 milliárd dollár értékű szállításai főként nyersanyagokból álltak /venezuela kőolajat, kolumbia és ecuador kávéját, peru kávéját, ólmot és cinket, bolívia ónt, ólmot és cinket szállít nyugat-európába/.

mp/hn pi

12.33 171283 2319

--

sk0045 4 300 mtik1049

a hungcsi írása mao ce-tung születésnapjára /1.rész/

peking, 1983. december 17. /mti/ - a kínai kommunista párt elméleti folyóiratának vezércikkirő csoportja mao ce-tung születésének 90. évfordulójára /december 26./ terjedelmes cikkben taglalja a kínai típusú szocializmus építésének problémáit.

a hungcsi /vörös zászló/ szakirói leszögezik, hogy a kínai jellemzőkkel épülő szocializmus és a modernizálás kínai útjának gondolatát teng hsiao-ping terjesztette elő 1979-ben. a 11. központi bizottság 1978-as decemberi ülése óta, állapítja meg a kínai folyóirat, kína általános célként jelöli meg az ipar, a mezőgazdaság, a hadsereg, valamint a technológia és a tudomány korszerűsítését /a négy modernizálást/, aminek párosulnia kell a szocialista demokrácia magas fokával, fejlett szocialista erkölccsel és kultúrával. a cél elérése érdekében, folytatja a hungcsi, a párt központi bizottsága tekintélyes elméleti és gyakorlati munkát végzett, amiből a legfontosabb a „keressük az igazságot a tényekben,, ideológiai vonalának helyreállítása.

a hungcsi teoretikusai megállapítják, hogy az új politika és az elvek azokra a tézisekre és elvekre épülnek, amelyeket a néhai mao ce-tung terjesztett elő az új kína megalapítását követő tizenhét évben - azaz az 1949-től 1966-ig, a „kulturális forradalom,, kezdetéig terjedő időszakban. az 1978 óta folytatott politika kitart

Fi

a maocetungi gondolat, s annak továbbfejlesztése mellett, amelyet a párt központi bizottsága végzett az 1978-as ülés óta, összegezve a kkp néhai elnökének tapasztalatait és levonva a tanulságokat.

a hungcsi az 1978-as kb-ülés óta eltelt öt év új politikai elvei között a következőket sorolja fel:

- az országban a fő ellentmondás nem az osztályharc, hanem a növekvő anyagi és szellemi igények és a termelékenység alacsony foka köré szerveződik;

- gazdaságának fejlesztésében kinának lehetőségeiből kell kiindulnia, a modernizálást lépésről lépésre kell megvalósítani, figyelembe véve azt a tényt, hogy kinában gyengék az alapok, s nagyszámu lakosság él kis területű művelhető földön;

- az állami és a kollektív gazdaság a fő gazdasági tulajdonforma, a magángazdálkodás szükséges kiegészítő. a tervgazdálkodás a döntő, miközben kiegészítő szerepet kell biztosítani a piaci szabályozóknak;

- a külvilágra nyitás politikája, miközben határozottan küzdeni kell a gazdasági, politikai és kulturális területen tapasztalható visszasságok ellen; /folyt./

nc/dj pi

12.43 171283 2484

--

sk0046 4 300 mtik1050

a hungcsi írása mao ce-tung születésnapjára /2.rész/

- a szocialista demokrácia kiépítése a modernizálás alapvető célja és feladata. ki kell fejleszteni a szocialista erkölcsöt, miközben az ideológiai fronton fel kell számolni a szennyeződést. intézkedéseket kell tenni a párt vezető szerepének fenntartására és javítására, erősíteni kell a pártépítést.

a kkp elméleti lapja leszögezi, a kínai szocialista építés különleges törvényeinek megértése sokkal bonyolultabb, mint a kínai forradalom törvényeinek elsajátítása. kína nem másolhatja azt, ami jó más országokban, de saját multbeli tapasztalatait sem alkalmazhatja a jelen helyzetre. kinában, írja a hungcsi, a forradalmi háborús időszakok módszereit alkalmazták a szocialista társadalom problémáinak megoldásában, s ez károkat okozott a szocialista építésben, a keserű tanulságokat le kell vonni.

Fi

ugyanakkor a kina konkrét feltételeiből való kiindulás nem zárja ki, hogy kina szelektált módon ne tanulmányozhatná más országok jó tapasztalatait. kínának ugyancsak el kell sajátítania számos tőkés ország fejlett tudományos és műszaki eredményeit, a termelés megszervezésének és irányításának módszereit. mindazonáltal a kapitalizmus dekadens és rossz dolgait határozottan el kell vetni, - szögezte le a cikk.

a szocializmus építése kínai jellemzőkkel egyszerre kina célja és kiinduló pontja. a céltételezésben egyszerre van benne az út megtalálása és az eltökéltség a cél elérésére, - írta a hungcsi.

a lap legújabb számában megjelent cikk csak töredéke az egyre szaporodó születésnap írásoknak, visszaemlékezéseknek, a maocetungi életmű különböző szeleteit feldolgozó eszmecsereknél. a kínai lapok fényképösszeállításokat közölnek, a kínai mozikban hamarosan vetíteni kezdik a 90. évfordulóra összeállított dokumentumfilmet, saosanban ismét megnyitották mao ce-tung szülőházát.

nc/dj pi

12.46 171283 1883

-.-

sk0047 4 230 mtik1051

Lengyel minisztertanács

varsó, 1983. december 17. /mti/ - Lengyelországban jövőre a piaci egyensúlyra, a termelés hatékonyságára, a gazdaság szerkezetének átalakítására, az export fejlesztésére és a beruházások racionalizálására fogják a figyelmet összpontosítani. ezek állnak az 1984-es központi gazdasági terv középpontjában. a terv végrehajtási utasításait pénteken vizsgálta meg és fogadta el a lengyel kormány.

a piaci egyensúly megteremtése érdekében jövőre csak jelentéktelen mértékben fogják növelni a reálbéreket, és azok alakulását szoros kapcsolatba kívánják állítani a termelékenység növekedésével. ezért megfelelően módosítják a reform mechanizmusait, csökkentik a vállalatoknak adható kedvezményeket, preferenciákat. mindezek az intézkedések a tervek szerint korlátot fognak szabni az inflációnak.

a nagyon hiányzó fogyasztási iparcikkek gyártását a kormány megrendelések kövítésével kívánják ösztönözni. nagy erőfeszítést fognak tenni az anyagtakarékosság előmozdításáért.

Fi

kiegészítik azoknak a termékeknek és eljárásoknak a listáját, amelyeknek gyártását, illetve alkalmazását a nagy anyagigényesség miatt betiltották.

jövő év júniusáig kidolgozzák a gazdaság szerkezetének átalakításáról szóló programot. a szerkezet-átalakítást gazdasági ösztönzőkkel akarják elősegíteni.

a jövő év egyben az exporttermelés jelentős támogatásának éve lesz. a vállalatokat különböző pénzügyi kedvezményekkel fogják a külföldön is eladható termékek gyártására bátorítani.

a kormányülésen részt vett adolf ciborowski nemzetközi hírvárosépítész is, a hazafias nemzeti újjászületési mozgalom /pron/ varsói tanácsának elnöke, aki egy tervet ismertetett a kormány előtt egyszerű eszközökkel való gyors lakásépítésről. ciborowski a háboru utáni lengyel újjáépítések, valamint a természeti katasztrófákat követő gyors lakásépítési módszerek tapasztalatából kiindulva javasol előregyártott elemekből való lakásépítkezéseket a rendkívül súlyos lakásgondok enyhítésére. a kormány érdeklődéssel tanulmányozta a pron javaslatát, és a kérdést a következő kormányelnökségi ülés napirendjére tűzte. /folyt./

si/hn pi

12.56 171283 2147

-.-

sk0048 4 230 mtik1052

minisztertanács /2.rész/

a kormány határozatot hozott a jövő évi élelmiszerjegy-rendszeréről. eszerint maradnak az ideai élelmiszerjegyek, és nem változnak a normák sem. a minisztertanács válaszolt a szakszervezeteknek arra az indítványára, hogy a margarint árusítsák korlátozás nélkül. a kormány úgy foglalt állást, hogy egyelőre nincs lehetőség a margarin-jegyrendszer megszüntetésére.

si/hn pi

12.57 171283 0416

Fi

-.-

sk0049 4 230 mtik1055

rövid hírek

törökország - kurdok

ankara, 1983. december 17. /reuter/ - november 16-án egy dél-kelet törökországi, főleg kurdok lakta faluban tömegvesekedésre került sor. a biztonsági erők huszonnégy embert őrizetbe vettek. az összecsapásoknak egy halálos áldozata is volt.

olaszország - havazás

velence, 1983. december 17. /reuter/ - olaszországban hirtelen hidegre fordult az időjárás. szombaton velencében és földközi tenger partján fekvő alassióban is havazott. a havazás miatt lezárták a milánói repülőtereket. liguria környékén hótorlaszok akadályozzák a közúti közlekedést.
textuszban

Lengyel-osztrák

bécs, 1983. december 17. /pap/ - a czeslaw piotrowski bányai és energetikai miniszter vezette lengyel gazdasági küldöttség szombaton befejezte tárgyalásait vendéglátójával, norbert steger osztrák alkancellárral, kereskedelem- és iparügyi miniszterrel. a tárgyalásokon felmerült az ausztriába irányuló lengyel szénszállítások növelésének, valamint annak a lehetősége, hogy osztrák tőkét vonjanak be néhány lengyel energetikai létesítmény építésének finanszírozásába.

at már

15.09 171283 1126

at 15²²/₁₆

..

sk0050 4 230 mtik1056

osztrák szocialisták

bécs, 1983. december 17. /mti/ - jövőre már a rakétatelepítés támogatói előtt is világos lesz, hogy helytelen a nyugat stratégiája, jelentette ki az osztrák szocialista párt nemzetközi titkára. peter jankowitsch a szombati arbeiter-zeitungban megjelent nyilatkozatában elismerte, hogy a nyugat-európai szocialista pártok között kevesebb az egyetértés a fegyverkezés kérdésében, mint valaha. /a szocialista internacionálé legutóbbi, brüsszeli tanácskozásán heves vitákra került sor többek között a nato-fegyverkezést támogató francia és olasz, valamint a rakétatelepítést ellenző nyugatnémet párt között/. jankowitsch véleménye szerint már jövőre szélesebb lesz e pártok közös platformja, amikor világossá válik: a nyugati fegyvertelepítések, amelyekre válaszul az ndk-ban és csehszlovákiában is új fegyvereket telepítenek, nem könnyítik meg a helyzetet.

az spö új nemzetközi titkára, aki korábban bruno kreisky kancellár kabinetfőnöke, majd diplomata volt, emlékeztetett: az osztrák szocialisták elsők között ismerték fel azt, hogy a közel-keleti válság kulcsa a palesztin kérdés megoldása. jó, hogy a szocialista internacionálénak már tagja a libanoni /dzsumblatt vezette/ haladó szocialista párt, s hasznos volna, ha a pfsz is megfigyelői státust kapna az internacionáléban - mondotta.

peter jankowitsch, aki parlamenti képviselő is, elítélte az osztrák fegyverkivitelét. megállapította, ez a legbizonytalanabb mód arra, hogy az osztrák ipart tartósan erősítsék. tanulságos példaként említette, hogy a korábbi argentin katonai rendszernek szállított harckocsikat máig nem fizették ki.

ha/so már

15.29 171283 1650

at 15⁴⁵/₁₆

..

sk0051 4 230 mtik1057

konferencia a leszerelésről

párizs, 1983. december 17. /mti/ - a francia békemozgalom kezdeményezésére országos konferenciát tartanak szombaton és vasárnap párizsban a leszerelés kérdéseiről. a megnyitó ülésen claire etcherelli író nő hangsúlyozta, a konferencia célja az, hogy a vélemények pluralitása jegyében termékeny párbeszéd alakuljon ki a különböző társadalmi és politikai felfogásokat valló emberek között, akik egy dologban, az élet nukleáris katasztrófától való védelmében egyetértenek.

a konferencián több közéleti személyiség is részt vesz, így antoine sanguinetti altengernagy, paul duraffour szocialista és pierre godefroy rpr képviselő. a leszerelés kérdéseivel munkacsoportokban foglalkoznak. e témák: a biztonság és a leszerelés, a leszerelés és a fejlődő országok helyzete, a bizalom erősítő intézkedések és az enyhülés, a tájékoztatás, nevelés és a leszerelés.

ds/so már

15.45 171283 0916

--

sk0052 4 230 mtik1058

ensz-közgyűlés - határozatok

new york, 1983. december 17. /taszsz/ - az ensz-közgyűlés 38. ülészaka new yorkban a szocialista és az el nem kötelezett országok kezdeményezésére határozatban hívta fel a világ államait: tiltsák be az ujfasiszta szervezetek tevékenységét és nyilvánítsák jogellenesnek a fasiszta eszmék propagandáját. a dokumentum aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy több nyugati országban fokozódott az ujfasiszták tevékenysége.

a taszsz hírügynökség hírmagyarázata rámutat: a határozat időszerűségét az adja meg, hogy több országban, köztük az egyesült államokban még mindig rejtőznek náci háborus bűnösök. az egyesült államokban bujkáló, több mint 140 náci háborus bűnös közül - akikről bebizonyosodott, hogy háborus bűncselekményeket követtek el a szovjetunió területén - eddig csak hetet ítéltek el a bíróság. a második világháború után az egyesült államokban legkevesebb 5 ezer náci háborus bűnös kapott menedéket.

At 16²⁰!

a közgyűlés egy másik határozatában 123 szavazattal, néhány nyugati ország tartózkodásával, a népek elidegeníthetetlen, elsősorú jogává nyilvánította az élethez való jogot.

te már

16.01 171283 1144

--

sk0053 4 230 mtik1059

Libanon, tüszünet

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. december 17. /mti/ - a libanoni polgárháborus ellenfelek - szórványos incidensektől eltekintve - szombaton is tiszteletben tartották a péntek délután életbe lépett új tüszüneti megállapodást, amely lehetővé tette a 17 napig bezárt bejruti repülőtér megnyitását és egyúttal kedvező légkört teremtett a nemzeti megbékélési tárgyalások jövő hétre jelzett felújításához. a fegyvernugvás tartósságát illetően óvatosságra int azonban, hogy az új egyezmény nem egyéb, mint a szeptember végén aláírt, jórészt papíron maradt damaszkuszi megállapodás második kiadása. a tüszünet megszilárdítása, állandósítása továbbra is feltételezi a bejrut déli peremén és a suf-hegységben szembenálló erők szétválasztását, ütköző övezetek kialakítását, a semleges ellenőrzés megszervezését.

az október végén megnyílt, majd felfüggesztett genfi megbékélési konferencia második fordulójának időpontját várhatóan abdel halim haddam szíriai, szaud al-fejszal szaud-arábiai és elie szalem libanoni külügyminiszter vasárnap kezdődő damaszkuszi találkozóját követően tüzik ki. a hármas tanácskozás fő témája a májusban aláírt izraeli-libanoni megállapodás sorsa lesz. mint emlékeztetés, amin dzsemajel libanoni elnök a genfi konferencia megbízásából kiterjedt arab és nemzetközi konzultációkat folytatott a belső ellenzék és szíria által elvetett egyezmény érvénytelenítésének, módosításának vagy felülvizsgálásának a lehetőségéről. reagum amerikai elnök közölte vele, hogy ragaszkodik a washingtoni részvétellel kidolgozott megállapodáshoz és azt ajánlotta a libanoni államfőnek, hogy alakítson ki szorosabb együttműködést izraellel.

dzsemajel a jelek szerint szeretné félretenni az izraellel kötött egyezmény problémáját és azt kéri az ellenzéki erőktől, hogy helyezték előtérbe a belpolitikai válság megoldását, a szükséges reformok bevezetését, a nemzeti egységkormány megalakítását.

At 16²⁰!

a libanoni rendezéssel, a damaszkuszi külügyminiszteri találkozóval kapcsolatban szombaton bejrutba érkezett rafik hariri szaudi közvetítő és donald rumsfeld amerikai különmegbízott.

bejrutban - a hosszú ideje feszült viszony, a diplomáciai kapcsolatok befagyasztása miatt - általános meglepetést keltett a libanoni elnök pénteki, váratlan libiai látogatása, a moamer el-kadhafi ezredessel folytatott „pozitív”, megbeszélése és annak elhatározása, hogy a két ország vezetői együttműködnek a libanoni rendezés ügyében. libiai közlések szerint egyetértettek annak szükségességében, hogy demokratikus úton, az idegen megszálló erők eltávolítása révén kell helyreállítani libanoni stabilitását.

ds/so már

16.08 171283 2687

-. -

sk0054 4 230 mtik1060

corpus delicti

philadelphia, 1983. december 17. /ap/ - a bizonyíték a helyszínen maradt. az eddig ismeretlen tolvaj - miután egy hölgyet „megszabadított”, a táskájától és értékes gyűrűjétől - mutatóujját a tetthelyen „hagyta”,.

a lopást philadelphia egyik autóparkolójában követték el. a kárvallott hölgy éppen gépkocsijához igyekezett, amikor egy másik járműből kiugró férfi kiszakította kezéből a táskáját és letépett ujjáról egy 10.000 dollár értékű gyűrűt. az 52 éves asszony megőrizte lélekjelenlétét, a menekülő tolvaj után rohant és leharapta a mutatóujját.

a tolvajt most laharapott ujjának lenyomata alapján körözi a rendőrség.

ma már

16.19 171283 0679

-. -

At
16 ³⁰!

sk0055 4 230 mtik1061

rövid hírek

zail szingh

prága, 1983. december 17. /mti/ - szlovákia vezetőivel tárgyalt szombaton a pozsonyi várban zail szingh indiai államfő, aki csütörtök óta hivatalos látogatáson tartózkodik csehszlovákiában. a találkozón jozef lenárt, a cskp kb elnökségének tagja, a szlovák kp kb első titkára, peter colotka a szlovák kormány elnöke, valamint viliam salgovic, a szlovák kp kb elnökségének tagja, a szlovák nemzeti tanács elnöke vett részt.

olaszország - növekvő munkanélküliség

róma, 1983. december 17. /mti/ - most közzétett adatok szerint olaszországban tavaly 1 millió 913 ezerről 2 millió 68 ezerre /az összmunkaerő 8,4 százalékaról 9,1 százalékára/ emelkedett a munkanélküliek száma. a növekvő munkanélküliség okozta társadalmi feszültséggel szombaton nyilatkozatban foglalkozott lombardia 14 püspöke. a dokumentum aláírói rámutattak a politikai hatalom és a munkaadók súlyos felelősségére.

brandt - palme bizottság

róma, 1983. december 17. /mti/ - az olasz fővárosban, január 20 és 22 között ^{berát sor} megtartják a brandt és a palme bizottság együttes ülésére - közölték szombaton rómaiban. ez az első alkalom, hogy a volt nyugatnémet kancellár és a jelenlegi svéd miniszterelnök nevével jegyzett, a nemzetközi gazdasági fejlődés problémáival, illetve a leszerelés és a biztonság kérdésével foglalkozó bizottság rómaiban tanácskozik. a konferenciát bettino craxi miniszterelnök nyitja meg.

gr kr/so már

16.35 171283 1455

At 17 ⁰⁰!

-. -

sk0056 4 230 mtik1062

bombarobbanás Londonban

London, 1983. december 17. /mti/ - szombaton kora délután ismeretlen terroristák bombát robbantottak a londoni harrods áruháznál. a rendőrség közlése szerint a merényletnek 9 halálos áldozata van, sokan megsebesültek.

a pokolgép a vásárlókkal zsufolt áruház előtt, egy parkoló személygépkocsiban robbant fel. a rendőrség nyomban ezután kiürítette a harrods-t és lezárta előtte a forgalmas utcát.

valószínű, hogy a készülő merénylet híre nem maradt teljesen titokban, mert a robbanás előtti percekben „bombakereső farkaskutyákkal”, rendőrök érkeztek az áruházhoz. a robbanás következtében négy rendőr meghalt.

Londonban közel egy évtizeddel ezelőtt az „ir köztársasági hadsereg”, vagy az „ir nemzeti felszabadító hadsereg”, hajtott végre hasonló brutális terrorcselekményt.

már/so már

17.09 171283 0852

sk0057 4 230 mtik1064

rövid hírek

barcikowski - naumann

varsó, 1983. december 17. /adn/ - kazimierz barcikowski a lemp pb tagja, a kb titkára szombaton varsóban megbeszéléseket folytatott konrad naumann-al, a nszep pb tagjával, a berlini pártbizottság első titkárával. barcikowski a lengyelországi stabilizációs folyamatról és az idej gazdasági eredményekről tájékoztatta az ndk- ból érkezett vendéget.

belfasti bombamerénylet

belfast, 1983. december 17. /afp/ - szombaton ismét bombarobbanások történtek észak-írországon. omagh városban ismeretlen tettesek 70 kilós bombát helyeztek el a városközpont egyik szállodája előtt. csak a szálloda szenvedett súlyos károkat. három ember könnyebben megsérült. bombát helyeztek el belfast

At 18⁰⁰ / 1907

egyik bevásárlóközpontjához vezető biztonsági kapunál is, ahol rendszerint brit katonák állnak őrséget. az őrség megérkezése előtt robbant a bomba, így személyi sérülés nem történt.

új lézerfegyver

washington, 1983. december 17. /afp/ - az amerikai hadügyminisztérium elhatározta, hogy megkezdik a közelharcban alkalmazható lézerfegyverek gyártását. mint a washington post című lap közölte, az enyhe sugarat kibocsátó lézerfegyverrel megvakíthatók az élőlények és működésképtelenné tehetők a harckocsik. az új fegyvert harckocsikon, páncélozott szállító járműveken és helikoptereken fogják elhelyezni.

maffia-ellenes razziák

róma, 1983. december 17. /afp/ - olaszország több városában maffia-ellenes razziákat hajtottak végre vasárnapra virradóra. a bünszövetkezet kábítószerre szakosodott bandáit lepte meg a rendőrség: 58 gyanúsítottat őrizetbe vett, fegyvert és kábítószerrel foglalt le.

ma már

17.51 171283 1663

sk0058 4 230 mtik1065

spanyol kp - kongresszus

madrid, 1983. december 17. /mti/ - szombaton plenáris üléssel folytatta munkáját a spanyol kommunista párt kongresszusa. a küldöttek értékelték a bizottsági viták eredményét és kifejtették véleményüket a soronlévő feladatokról.

a központi bizottság irányelveinek nemzetközi kérdésekkel foglalkozó fejezetéről - amely a békéért, leszerelésért, enyhülésért címet viseli - a küldöttek pénteken 14 órán át tárgyaltak. ennek során több mint 200 kiegészítő, illetve módosító javaslatot terjesztettek be. ezek jórészt bekerültek a plenáris ülés elé terjesztett dokumentumba, amit a jelenlevők 406 szavazattal 353 ellenében elfogadtak. santiago carrillo volt főtitkár az előterjesztés ellen szavazott.

At 18⁵⁰ /

a módosításokat és kiegészítéseket tartalmazó irányelvek az előzőnél egyértelműbben rögzítik, hogy a jelenlegi kiélezett nemzetközi helyzetért elsősorban az usa imperialista körei a felelősek. a dokumentum az új vezetés feladatává teszi, hogy a párt vezesse a spanyol békeharcot, amelynek döntően a nato rakétatelepítése ellen kell irányulnia.

az skp nemzetközi elszigetelődését fel kell oldani és elvi engedmény nélkül a testvérpártokhoz való közeledést és nem egyes pártok bírálatát kell a munka középpontjába állítani - állapítja meg a szótöbbséggel elfogadott dokumentum

a mandátumvizsgáló bizottság jelentése szerint a kongresszusi küldöttek 42,7 százaléka munkás. átlagéletkoruk 32 év.

az skp kongresszusa a vezető szervek, valamint a főtitkár megválasztásával vasárnap este fejeződik be.

ky/so már

18.35 171283 1575

-. -

sk0059 4 230 mtik1066

pfsz - tripoli

bejrut, 1983. december 17. /mti/ - szombaton megkezdődött az észak-libanoni tripoliban körülzárt, a jasszer arafat táborához tartozó palesztin egységek elszállítása. egy olasz kórházhajó fedélzetén 93 sebesült harcos távozott a ciprusi larnacába, ahonnan repülőgéppel folytatják utjukat egyiptomba, görögországba és jugoszláviába.

közben elindult tripoli felé az az öt görög hajó is, amelyek hétfőn további 4000 palesztin harcost szállítanak algériába és észak-jemenbe. izrael változatlanul nyitva tartja azt a lehetőséget, hogy katonailag megakadályozza a kiűritést. arafat hívei a kikötői gyülekezés, behajózás óráira időzített izraeli légitámadástól tartanak.

az asz-szafir című bejruti lap szerint az izraeli hadiflotta négy napja elrabolt, haifába kényszerített egy libanoni hajót, amelynek a fedélzetén két palesztin vezető és további husz palesztin

at 18⁵⁰ /

menekült, köztük asszonyok, gyerekek tartózkodtak. Legutóbb október végén raboltak el egy hajót, amelynek palesztin utasai közül - a pfsz-szel kötött fogolycsere-egyezményt megsértve - két férfit visszavittek egy izraeli börtönbe.

bz/so már

18.37 171283 1144

-. -

sk0060 4 230 mtik1067

békemegmozdulások

heilbronn, bonn, london, athén, 1983. december 17. /dpa/taszsz/adn/ - a nyugatnémet békemozgalom 80 tagja, a pershing-2 amerikai nukleáris rakéták elleni tiltakozásul szombaton két órára körülzárta a heilbronn-waldheide amerikai katonai támaszpont bejáratát.

heilbronnban, mint jelentettük, pénteken neves közéleti személyiségek, köztük günter grass író és erhard eppler spd politikus, gyűltek össze tiltakozásuk kifejezésére. találkozzuk folytatásaként került sor a bázis előtti megmozdulásra.

mintegy 450 neves nyugatnémet jogász nyilatkozatban bélyegezte meg a pershing-2 amerikai rakéták és a robotrepülőgépek nyugatnémet területre való telepítését. a rakétatelepítés - állapítja meg a dokumentum - összeegyeztethetetlen az nszk alkotmányával, mivel az első csapás mérésére szolgáló fegyverekről van szó.

a liberális egyesülés nevű párt semmisségi panaszt nyújtott be az alkotmányjogi bírósághoz. ebben követeli, hogy tiltsák meg az új amerikai közepes hatótávolságú atomrakéták rendszerbeállítását az nszk-ban, mert az számos olyan nemzetközi szerződést sért, amelyekben az nszk lemondott az erő alkalmazásáról az államközi kapcsolatokban.

határozottan elítélte az új amerikai nukleáris rakéták angliába történő telepítését neil kinnock a brit munkáspárt vezére. a greenham common támaszpontnál táborozó békeharcosoknak küldött levelében egyebek között rámutatott: éppen az amerikai rakéták telepítése ásta alá a nukleáris fegyverek feletti ellenőrzést célzó tárgyalásokat.

at 19¹⁰ / 19¹⁵

a brit konzervatív kormány, a háboruellenes békemozgalom növekedése láttán új megtorló intézkedéseket tervez a békeharcosok ellen. a parlamentben bejelentették, hogy a kabinet újabb intézkedésekkel akarja megerősíteni a greenham common amerikai légitámaszpont biztonságát.

a pershing-rakéták és a robotrepülőgépek nyugat-európai telepítése felborítja a kelet-nyugati erőegyensúlyt, s a szovjetuniót és szövetségeseit ellenintézkedésekre kényszeríti a béke védelme érdekében - hangsúlyozta egyebek között harilaosz florakisz, a görög kommunista párt kb főtitkára, aki a görög kommunista ifjúsági szövetség kongresszusán mondott beszédet.

athénban egyébként a szocialista és tőkés országok tudósainak és művészeinek részvételével konferencia nyílt „tudósok, írók, művészek a békéért és a kulturáért”, témáról.

te már

18.47 171283 2376

-. -

sk0061 4 230 mtik1068

bombarobbanás Londonban - 2.

London, 1983. december 17. /mti/ - a rendőrség szerint a merényletet az „ír köztársasági hadsereg”, nevű terrorszervezet követte el.

a harrods-nál történt merénylettel egyidőben lezárták és kiürítették london legforgalmasabb bevásárló-utcáját, az oxford street-et is. az oxford circus-on több áruházat kiürítettek - pokolgépek után kutattak. egyébként a harrods áruház környékén órákkal a robbanás után is folyt a kutatás további pokolgépek után.

a hyde-park délkeleti sarkánál, a park közelében lovassági laktanyánál, a harrods-hoz közeli sloane street-en a rendőrség uttorlaszokat emelt és ellenőriz minden elhaladó gépkocsit. a körzetben szinte hadiállapot uralkodik.

ae/so már

18.54 171283 0740

-. -

sk0062 4 230 mtik1069

legfelsőbb tanács - választások

moszkva, 1983. december 17. /mti/ - a szovjetunióban 1984. március 4-re kitűzték a legfelsőbb tanácsi választásokat. a legfelsőbb tanács elnökségének erről szóló rendeletét szombaton tették közzé moszkvában.

az ország területén 750 választási körzetet létesítettek.

a legfelsőbb tanácsi választásokat a szovjet alkotmány értelmében öt évenként tartják meg az általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással.

szavazati joguk a 18. életévüket betöltött állampolgároknak van, küldöttnek pedig a 21. életévüket betöltött állampolgárok választhatók meg.

a taszsz hirügynökség a választások kitűzését kommentálva rámutatott, hogy a szovjet parlament az ország lakosságának minden rétegét képviseli. a legfelsőbb tanácsot jelenleg 61 nemzetiség tagjai alkotják, s a küldötteknek több mint a fele munkás és paraszt.

te már

19.13 171283 0917

-. -

sk0063 4 230 mtik1070

rövid hírek

honecker üdvözet

berlin, 1983 december 17. /dpa/ - erich honecker az nszep kb főtitkára, az államtanács elnöke 70. születésnapja alkalmából üdvözölte willy brandt-ot, a nyugatnémet szociáldemokrata párt elnökét. nagyra értékeljük a béke megőrzéséért, az országok közötti együttműködéséért, és a két német állam szerződéses kapcsolatai megteremtéséért folytatott erőfeszítéseit - írja az üdvözlő levél.

papandreu bukarestben

At 19⁴⁰!

bukarest, 1983. december 17./ agerpress/ - andreasz papandreu görög miniszterelnök szombaton baráti látogatásra bukarestbe érkezett. a görög kormányfő nicolae ceausescu román államfő meghívásának tesz eleget. a görög-román kapcsolatok fejlesztése mellett tárgyalásokat folytatnak az európai együttműködés és a balkáni atomfegyvermentes övezet kérdéseiről is.

hu jao-pang - kambodzsai ellenzék

peking, 1983. december 17./ mti/ - hu jao-pang, a kínai kommunista párt központi bizottságának főtitkára szombaton kina „femntartás nélküli”, támogatásáról biztosította a három kambodzsai ellenzéki csoport vezetőjét, norodom szihanukot, son sann-t és khieu samphant. a pekingben sorra került találkozáson a kínai vezető agresszióval vádolta vietnamot, és igazságosnak nevezte a kambodzsai törvényes kormány ellenes erők harcát.

ma már

19.27 171283 1313

-. -

sk0064 4 230 mtik1071

madridi tragédia /összefoglaló/

madrid, 1983. december 17. /mti/ - mély megrendülést váltott ki spanyolországban a szombat hajnali madridi tragédia, amelynek - végleges adatok szerint - 78 halálos és 34 sebesült áldozata van.

a spanyol főváros „alcala 20”, nevű disco bárjában a hajnali öt órai zárás előtt négy perccel - eddig ismeretlen okokból - tűz ütött ki. a nemrég újjávarázsolt helyiségben gyorsan terjedtek a lángok. mivel mindez közvetlenül záróra előtt történt, a vészkijáratokat már becsukták, sőt a bejárati ajtó is zárva volt, hogy új vendégek ne léphessenek be.

a ruhatár is gyorsan tüzet fogott. az ott várakozók, illetve az arra menekülők nagy része füstmérgezésben halt meg.

egy 30 fős csoport legénybucsut tartott. közülük csak ketten maradtak életben. a bár feletti lakások egyikéből egy 18 éves leány ijedtében kiugrott az ablakon és nyomban szörnyethalt.

szombat estig 52 holttestet tudtak azonosítani. majdnem mindegyik áldozat 25 éven aluli volt. a sebesültek közül 14-nek az állapota válságos, mert súlyos égést szenvedtek.

ok 19⁵⁵!

a szemtanuk szerint a helyiséget ketté választó hatalmas műanyag függöny fogott tüzet és a dekorációk hirtelen lángra kaptak.

ezzel egy hónapon belül a harmadik tragédiát élte át a spanyol főváros. a két repülőgép-szerencsétlenségnek 274 halálos áldozata volt, most pedig 78-an veszítették életüket.

ky/so már

19.43 171283 1416

-. -

sk0065 4 230 mtik1072

a portugál kp kongresszusa /1. rész/

porto, 1983. december 17. /mti/ - a portugál kommunista párt x. kongresszusának szombati ülésén a küldöttek egyhangulag megszavazták a kongresszus politikai dokumentumtervezetét, amely így határozati erőre emelkedett. a határozat a központi bizottság beszámolójára támaszkodva értékeli a portugáliában kialakult politikai viszonyokat, kijelöli a párt feladatait az elkövetkezendő négy évre.

a küldöttek egyöntetűen jóváhagyták a szervezeti szabályzat módosítását is. a változások, amelyeket a kb javasolt és az alapszervezetek előzetesen megvitattak, nem befolyásolják a dokumentum szellemét, csupán az elmúlt időszakban történt politikai, illetve párton belüli változásokhoz igazítják azt.

a szombati vitában a soares-kabinet (kabinet) gazdaságpolitikáját elemelve carlos carvalhas, a kb póttagja aláhozta: az egymást követő kormányzatok - s különösen a jelenlegi vezetés - a csőd szélére juttatták az országot. a külső tőkebefektetések szorgalmazása, a monopóliumok támogatása katasztrofális helyzetbe hozta a hazai ipart és mezőgazdaságot, az intézkedések hatása különösen súlyosan érinti a kis- és középvállalkozókat, illetve a munkásrétegeket. az egyetlen kiút - mondta carvalhas - az import korlátozása, a hazai termelők támogatása.

nsz/so

19.57 171283 1312

ok 20⁰⁵!

-. -

sk0066 4 230 mtik1073

a portugál kp kongresszusa /2. rész/

a portugál kommunisták a jobboldali kabinetek politikáját folytató szocialista-szociáldemokrata kormánykoalíció megdöntését tekintik a legfontosabbnak. célul tűzik ki a „nemzeti megmentés kormányának” létrehozását, minden demokratikus erő, köztük a pkp részvételével. ennek érdekében - hangsúlyozza a kongresszusi határozat - egy olyan tömegpártot kell létrehozni, amely egyesíti az ország haladó erőit, s így politikai alternatívaként kiutat jelenthet a jelenlegi zsákutcából.

a kongresszus folyamán alvaro cunhal, a pkp főtitkára találkozott az mszmp küldöttségével, amely óvári miklósnak, a politikai bizottság tagjának, a kb titkárának vezetésével részt vett a tanácskozáson.

a kongresszus vasárnap a párt vezető testületeinek megválasztásával fejezi be munkáját, amit tümeggyűlés követ a portói sportpalotában.

nsz/so már

20.02 171283 0899

-.-

sk0067 4 800 mtik1075

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0031-ig
budapest, 1983. december 17. /mti/

sk0001 rövid hírek:

bukarest: román nemzetgyűlés
bukarest: fazekas - popov
prága: zail szingh
prága: színháztűz
moszkva: politikai konzultáció

sk0002 égiek és légiek

sk0003 arafat - távozás

sk0004 mcfarlane /1. rész/

sk0005 mcfarlane /2. rész/

sk0006 japán választások - előzetes /1. rész/

sk0007 japán választások - előzetes /2. rész/

at 20²⁵

sk0008 mitterrand jugoszláviában

sk0009 argentina - katonák ellen

sk0010 angola - bt - ensz

sk0011 a kínai vegyipari miniszterhelyettes önkritikája

sk0012 kina-japán

sk0013 grenada - usa

sk0014 rövid hírek:

amszterdam: amszterdam - gyujtogatás

madrid: madrid - tűz

las vegas: usa - atomkísérlet

sk0015 volt amerikai külügyminiszterek

sk0016 az 1983-as év legfontosabb nemzetközi eseményei /1. rész/

sk0017 1983. események - 2.

sk0018 1983. események - 3.

sk0019 1983. események - 4.

sk0020 1983. események - 5.

sk0021 1983. események - 6.

sk0022 1983. események - 7.

sk0023 1983. események - 8.

sk0024 1983. események - 9.

sk0025 1983. események - 10.

sk0026 1983. események - 11.

sk0027 1983. események - 12.

sk0028 1983. események - 13.

sk0029 1983. események - 14.

sk0030 1983. események - 15.

sk0031 1984. események - 16.

so/már

20.08 171283 1657

-.-

sk0068 4 800 mtik1076

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0032-sk0060-ig
budapest, 1983. december 17. /mti/

sk0032 1983. események - 17.

sk0033 1983. események - 18.

sk0034 1983. események - 19.

sk0035 1983. események - 20.

sk0036 1983. események - 21.

sk0037 1983. események - 22.

at 20²⁵

- sk0038 1983. események - 23.
 sk0039 1983. események - 6/a.
 sk0040 vénusz-szondák /1. rész/
 sk0041 vénusz-szondák /2. rész/
 sk0042 bolgár tudós-magyar elismerés
 sk0043 madridi tűz - 78 halott
 sk0044 egk - andok-paktum
 sk0045 a hungcsi írása mao ce-tung születésnapjára /1. rész/
 sk0046 a hungcsi írása mao ce-tung születésnapjára /2. rész/
 sk0047 lengyel minisztertanács
 sk0048 minisztertanács /2. rész/
 sk0049 rövid hírek:
 ankara: törökország - kurdok
 velence: olaszország - havazás
 bécs: lengyel-osztrák
- sk0050 osztrák szocialisták
 sk0051 konferencia a leszerelésről
 sk0052 ensz-közgyűlés - határozatok
 sk0053 libanon, tűzszünet
 sk0054 corpus delicti
 sk0055 rövid hírek:
 prága: zail szingh
 róma: olaszország - növekvő munkanélküliség
 róma: brandt - palme bizottság
- sk0056 bombarobbanás Londonban
 sk0057 rövid hírek:
 varsó: barcikowski - naumann
 belfast: belfasti bombamerénylet
 washington: új lézerfegyver
 róma: maffia-ellenes razziák
- sk0058 spanyol kp - kongresszus
 sk0059 pfsz - tripoli
 sk0060 békemegmozdulások
 so/már

20.09 171283 1711

At 20²⁵

--

sk0069 4 800 mtik1077

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0061-sk0069-ig
 budapest, 1983. december 17. /mti/

sk0061 bombarobbanás Londonban
 sk0062 legfelsőbb tanács - választások
 sk0063 rövid hírek:

berlin: honecker üdvözlét
 bukarest: papandreu bukarestben
 peking: hu jao-pang - kambodzsai ellenzék

sk0064 madridi tragédia /összefoglaló/
 sk0065 portugál kp /1. rész/
 sk0066 portugál kp /2. rész/
 sk0067 tartalomjegyzék /1. rész/
 sk0068 tartalomjegyzék /2. rész/
 sk0069 tartalomjegyzék /3. rész/
 so/már

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztették: piriti sándor
 márkus gyula

20.10 171283 0898

- v é g e -

At 20²⁵

--

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. december 18.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

willy brandt 70 éves

follinus k. jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. december 18. /mti/ - willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke a mai vasárnap tölti be 70. életévét. ebből az alkalomból az spd vezetése 400 fős fogadást ad bonnban, amelyen az nszk politikai, gazdasági és szellemi életének vezetői vesznek részt.

70. születésnapja alkalmából táviratban köszöntötte willy brandtot karl carstens államfő, helmut kohl kancellár és franz josef strauss, a bundesrat soros elnöke. mindhárman méltatták a szociáldemokrata politikus életutját, a nyugatnémet polgári demokráciáért kifejtett munkásságát.

a megemlékezések kiemelik, hogy 1933-ban, hitler hatalomra jutásakor a huszéves willy brandt skandináviába emigrált, és onnan szállt szembe a fasizmussal. 1957-től 1966-ig nyugat-berlin kormányzó polgármestere, majd 1969-ig az nszk alkancellárja és külügyminisztere volt.

1969 októberében választották meg a szövetségi köztársaság kancellárjának, s ezt a tisztséget 1974 májusáig töltötte be. döntő szerepe volt a szocialista országokkal való megegyezés és együttműködés keresésében, az ugynevezett „keleti szerződések”, megkötésében, általában az enyhülési politika kidolgozásában és megvalósításában. e tevékenységével nagymértékben járult hozzá a nemzetközi béke megszilárdulásához, amiért 1971-ben béke nobel-díjjal tüntették ki.

te